

**„Applied Scholastics“
Klíč k efektivnímu vzdělávání**

Bertil Persson

**Toto je česká verze podle anglického vydání Applied Scholastics, The Key
to Efficient Education, Stockholm, 2006.**

Přeložila Zuzana Tomková

Počet výtisků: 500 ks
Vydání: druhé
Rok vydání 2012
Vydavatel Univerzita Pardubice
Tisk: Tiskařské středisko Univerzity Pardubice

ISBN 978-80-7395-465-9

Pro další výtisky a dodatečné informace kontaktujte:

Applied Scholastics

Opletalova 36, 110 00 Praha 1

tel: 00420 224 236 861, fax: 00420 222 246 605

info@appliedscholastics.cz

© Bertil Persson, Andrea Macháčková, 2011, 2012

OBSAH

Předmluva	5
Úvod	7
Perspektiva historie vzdělávání	10
Náčrt programu	22
Vzdělání dle podmínek studenta. Případové studie	24
Mezinárodní vzdělávací hnutí	31
Původce myšlenky	36
Literatura	38
Doslov	41
Autoři	43

Předmluva

V roce 2011 oslavila část světové veřejnosti 100. výročí L. Rona Hubbarda, který je znám nejvíce asi jako zakladatel scientologického hnutí, méně ale již jako člověk s neuvěřitelně širokým myšlenkovým záběrem s praktickými dopady do nejrůznějších oblastí běžného života jedinců i společnosti. L. R. Hubbard je také často nazýván humanitárním pedagogem, vychovatelem a vzdělavatelem v tom nejširším slova smyslu, neomezovaném školou a tradičními pravidly hierarchického přístupu dospělých k dětem. Osobně bych dodal ještě také kultivátorem lidských duší a lidského chování. Možná bude po opadnutí předsudkových klapků na očích porovnáván v budoucnu s působením a vlivem J. A. Komenského nebo A. Schweitzera, třeba jen ve smyslu nadčasového promýšlení smyslu života z hlediska vzdělávání člověka pro naplnění jeho předpokladů možností v něm dřímajících.

Osobně velmi vítám možnost studovat obsáhlé dílo L. Rona Hubbarda, protože zejména jeho práce pedagogicky orientované pokytují velmi podobné myšlenky a návody pro praktické zlepšování člověka v jakémkoliv věku a postavení tak, že nenásilnou formou, zcela s respektem k přirozenému individuálnímu stavu každého jedince, nabízí logický sled kroků, které uznává každý pedocentricky či jinak humánně myslící člověk. Aniž se řada lidí dále pídí po tajemství praktické úspěšnosti metody studijní technologie, např. ve studijních centrech BASIC začnou podléhat strachu z ideologicky účelově prosazovaných předsudkových názorů na scientologii, a obvykle vylévají vaničku i s dítětem. Vazba scientologie a studijní technologie je asi taková, jaká je vazba křesťanství a inkvizičních soudů. Odsuzovat studijní technologii a její prosazovatele jako indoktrináře, kteří skrytě či otevřeně vytvářejí z dětí nové pravověrné scientology je stejný nesmysl, jako bychom odsuzovali člověka, který navštěvuje katolické kostely za účelem bohoslužby nebo jen prohlídky kulturní památky, za schvalování zločinů inkvizice či je obvinili z upálení G. Bruna nebo J. Husa. Velmi podobné zkušenosti u nás zažívala v 90. letech také waldorfská pedagogika.

Je zajímavé sledovat jak zejména ve společnosti, která byla více jak půl století „řízena“ totalitárně autoritářskými režimy, přetrvává kolektivní strach, míra předsudků a obavy z jinakosti, bez které individuální přístup není možný ani v oblasti výchovy a vzdělávání. Skutečně demokratická společnost umožňuje zájemcům realizovat i jinou než většinovou životní cestu, pokud tato cesta neobsahuje protispolečenské prvky diskriminace a manipulace.

Díky nadšení a pili řady lidí je od roku 2002 možné v České republice využívat praxi studijní technologie v centrech BASIC, prověřenou dlouholetými zkušenostmi

z řady zemí (USA, Dánsko, Německo, Norsko, Austrálie). Tato centra velmi úspěšně pomáhají dětem odstraňovat vzdělávací bariéry a nedostatky, které získaly vlivem chybného působení tradiční výuky ve školách. Ovšem studijní technologie pomáhá i dětem, které do škol teprve nastupují tím, že vlastně metoda nepřipustí vznik problémů v učení se a tím i ztrátu času a vlastního sebevědomí dětí. Lze tedy jen vítat, že vedle několika desítek studijních center BASIC vznikla v Brně také první soukromá škola, využívající metodu studijní technologie u všech dětí a s velkými úspěchy a spokojeností dětí a rodičů.

Věřím, že předložený text knihy jednoho z nejvýznamnějších teoretiků a i praktiků studijní technologie, pana Bertila Perssona nejen nadchne další zájemce o tuto velmi jednoduchou, ale efektivní metodu učení, ale pomůže odstranit zbytečné strachy a předsudky v širší veřejnosti.

Každému, kdo stále dává přednost spíše odmítání této metody z výše uvedených důvodů, doporučuji domluvit si osobní návštěvu v nejbližším studijním centru BASIC a přesvědčit se na místě, jak moc je dětem tato metoda a přístup učitelek a učitelů škodlivý.

Karel Rýdl, Pardubice

Úvod

*Jaké se děti rodí, to v moci žádného není;
ale aby dobrým vedením na dobré vyšly,
to v moci naší jest.*
Plutarchos

Leonardo da Vinci (1452 – 1519) byl nepochybně opravdový genius, a přesto se mu v počátcích školního vzdělávání nedařilo, protože učitelský přístup, ve kterém byl vyučován, nebyl zaměřen na jeho osobnost. I přesto mohou budoucí generace souhlasit s tím, co napsal jeho soudobý životopisec a krajan Giorgio Vasari: „Vlohy, které Leonardo měl, vypadaly neomezené, rozšířené do všech oblastí lidských vědomostí a dovedností – umělec, vědec, architekt, muzikant, inženýr, dvorní bavič, vynálezce a filozof.“

Albert Einstein (1879 – 1955) žil ve světě snů. Dokonce v prvním ročníku vyšší střední školy propadl z matematiky. Přesto se stal pionýrem teorie relativity, která velmi ovlivnila naše vědecké chápání světa.

Thomas Alva Edison (1847 – 1931) byl ve škole bit, protože si o něm učitelka myslela, že je „hloupý“. Pokládal tolik „zvláštních“ otázek. Přesto vyvinul řadu technických vynálezů, bez kterých bychom v dnešním světě nemohli žít.

Da Vinci, Einstein a Edison měli něco společného. Ve škole byli „beznadějnými případy“. Měli své vlastní podmínky, které nezapadaly do tradičního modelu vzdělávání. Da Vinci, Einstein a Edison nejsou v tomto ohledu žádná elitní skupina, protože stejné konflikty existují i v dnešní době. Vzdělávací technologie vyvinutá americkým spisovatelem a aktivním humanistou za lidská práva L. Ronem Hubbardem (1911 – 1986) ukazuje, že principiálně neexistuje žádná neschopnost se učit, ale jen neschopnost vyučovat. Globální výsledky Applied Scholastics, organizace s oprávněním používat průlomovou vzdělávací studijní technologii L. Rona Hubbarda, potvrzují tvrzení v názvu této studie: Applied Scholastics je klíčem k efektivnímu vzdělávání.

L. Ron Hubbard a jeho vzdělávací technologie jsou však součástí dlouhé tradice vzdělávání přirozeně induktivního a orientovaného na studenta, jehož historie sahá zpět až k starověkému Řecku. Doufám, že čtení, přemýšlení a diskutování prezentované práce vytvoří zájem – nebo alespoň přivede pozornost – ke kultuře vzdělávání, která bere v úvahu osobnost a jedinečnost studenta. Taková kultura má za následek splnění potřeb a zájmů studentů a napomáhá, aby byli připraveni pro měnící

se podmínky jejich pracovního a společenského života. Vhodný vzdělávací program je investicí jak humanitární tak ekonomickou.

Několik komentářů

Toto dílo je o *aplikované scholastice* stejně jako o *Applied Scholastics*. První sahá do minulosti jako ranný termín křesťanských klášterů, kde určovali, že kandidát na kněžství by měl být doučován. V současné angličtině tento termín znamená *aplikovatelná pedagogika* nebo *umění vyučovat ve vztahu k realitě*. *Applied Scholastics* je ochranná známka specializované formy aplikované scholastiky vyvinuté L. Ronem Hubbardem.

Vzdělávání znamená „celý proces společenského života, prostřednictvím kterého se jedinec i sociální skupiny učí neustále vědomě rozvíjet v rámci a ku prospěchu národních a mezinárodních komunit, jejich celkových kapacit, postojů, schopností a znalostí“. (UNESCO, *Recommendation concerning Education for International Understanding, Co-operation and Peace and Education relating to Human Rights and Fundamental Freedoms [Doporučení týkající se vzdělávání k mezinárodnímu porozumění, spolupráci, míru a vzdělávání ve vztahu k lidským právům a základním svobodám]*; článek 1.) V užším smyslu je vzdělávání systematické učení a trénování, které vede k osobním znalostem. Osobní znalosti jsou denní interakce mezi znalostí faktů, dovednostmi, porozuměním a obeznámeností. Koncept vyučování odkazuje na provádění vzdělávání učitelem. Slovo *student* bylo vybráno, abychom zdůraznili, že studijní technologie může být aplikována při vyučování osob jakéhokoli věku. Tam, kde jsou myšleny mateřské, základní a střední školy, je použito slovo *žák*.

Poznámka

Úvodní citáty každé kapitoly jsou vyňaty z následujících zdrojů:

Řecký spisovatel Plutarchos (cca 46 – cca 120) byl vyňat z Velké didaktiky, kapitola 12, §25. Viz poznámky ke kapitole *Perspektiva historie vzdělávání*.

Knihy Danielova je součástí *Tanachu*, spisu židovské víry, který křesťané nazývají *Starý zákon*. Citát pochází z kapitoly 12:3 aramejské bible *P'shitta*, jelikož kniha je tímto jazykem napsána.

Výrok L. Rona Hubbarda byl převzat z publikace *L. Ron Hubbard: On Education [O vzdělávání]*, St. Luis 2005.

Alenka v říši divů je známou knihou pro děti z roku 1865 od spisovatele a učitele matematiky na Christ Church v Oxfordu v Anglii Charlese Lurwidga Dodgesona (1832 – 1898), vydanou pod pseudonymem Lewis Caroll.

Aforismus připisovaný Janu Amosi Komenskému se objevuje v různých verzích v několika jeho dílech. Viz poznámky ke kapitole *Perspektiva historie vzdělávání*.

Slova moudrosti od Buddhy jsou převzata z *The Teaching of Buddha [Učení Buddhy]*, Soul 1999.

Francis Bacon (1561 – 1626) plánoval rozsáhlé filozofické dílo pod názvem *Instauratio magna*, z něhož byly publikovány dvě části: *Novum organum scientiarum*, Londýn 1620, a *De dignitate et augmentis scientiarum*, Londýn 1623. Citát je převzat z té pozdější.

Søren Kierkegaard (1813 – 1855) je jednou z mezinárodně nejznámějších postav Dánska. Byl filozofem, který reprezentoval odvětví filozofie známé jako existencialismus. Citát je převzat z jeho díla *Synspunktet for min Forfatter – Virksomhed [Pohledy na mé spisovatelství]* ze *Samlede Værker [Souborná díla]*, svazek 18, Kodaň 1964.

Na závěr bych rád věnoval poděkování emeritní profesorce Bonnie E. Paullové, bývalé děkance Applied Scholastics International, St. Louis, MO, USA, která mi umožnila široké porozumění Hubbardově studijní technologii; Ole Hemmingsholtovi, prezidentovi Evropské akademie Applied Scholastics a výkonnému řediteli Applied Scholastics Europe, Kodaň, Dánsko; a Ilarii Vennerström, výkonné ředitelce Applied Scholastics Sweden, Stockholm, za důvěrnou spolupráci a studium informací ohledně studijní technologie L. Rona Hubbarda. Za nedostatky, které by bylo možno najít, jsem sám plně odpovědný. V neposlední řadě bych rád velmi poděkoval Rev. Gunu Lanciai, v současné době žijícímu v Dánsku, který způsobil, že jsem se před asi 20 lety blíže seznámil s Hubbardovou studijní technologií.

Poděkování také patří Andree Macháčkové, zakladatelce Applied Scholastics v Čechách, která umožnila vydání aktualizované verze této knihy v České republice, a profesoru Karlu Rýdlovi z Univerzity v Pardubicích za předmluvu k této knize, jinak dlouholetému příznivci metody studijní technologie, realizované v řadě míst v České republice se stále větší oblibou rodičů a dětí a i uznáním učitelů, kterým se děti s učebními obtížemi vracejí zpět do běžného vyučování s odstraněnými „bariérami“ pro další učení.

Solna 2011

Bertil Persson

Perspektiva historie vzdělávání

*Prozíraví budou zářit jako záře oblohy, a ti,
kteří mnohým dopomáhají k spravedlnosti,
jako hvězdy, navěky a navždy.*

Kniha Danielova z P'shitta

Tato práce se bude věnovat různým formám aplikované scholastiky – v historii a v současnosti. (Poznámka: Čísla v závorkách odkazují na poznámky, které se nachází na konci dané kapitoly.)

Začněme konceptem *aplikované scholastiky*. Byla vytvořena v USA a v podstatě vyjadřuje pradávny úkaz, že vědomosti a aplikace dohromady tvoří efektivní harmonii. (1)

Starší generace přenesly tuto zkušenost mladším. Sestávala z vědomostí, náhledu na život a z osobních schopností. Základ náhledu na život byl ovlivněn tím, jak člověk viděl sám sebe a prostředí, ve kterém žil, „zcela oživené“ společnou energií života, „tím, co nazýváme Bůh.“ (2)

V nejstarších dobách člověka bylo toto předávání zkušenosti ústní. Ilustrativní příklad té doby je *šruti* v kultuře Indu v Indii. *Šruti* znamená to, co bylo *zřeno*, čemu bylo *porozuměno*, a značí obsah díla *Védy*. *Véda* znamená *vědění*, *moudrost* a skládá se z cca 100 000 strof. Poprvé byly sepsány během 11. stol. př. Kr. poté, co se ústně přenášely několik tisíc let. (3)

V Mezopotámii a Egyptě byla ústně předávaná zkušenost od počátku 4. století př. Kr. kombinována s piktografickým psaním (míněno obrázky a znaky), které se časem pomalu vyvinulo v různá písmena. (4)

Nejnápadnějším obsahem v tomto procesu byly vědomosti týkající se detailů prostředí, ve kterém lidé žili, stejně tak jako účelné přizpůsobování znalostí vyjádřené současným anglickým výrazem *applied scholastics* [*aplikovaná scholastika*].

„Už staří Řekové...“

Starověké Řecko bylo podle tradiční západní historie kolébkou kultury. Blízkost, která dnes přetrvává mezi Středním východem a řeckými kulturami, dává důvod k hlubšímu prozkoumání tohoto předpokladu. Starověcí Řekové ve skutečnosti vstřebali vědomosti, pohled na život a dovednosti z Jihu a Východu, a pak je roztřídili a do značné míry dále rozvinuli. Tyto nové znalosti zkombinovali s konceptem *filozofie* ve významu *lásky k moudrosti*. Tato moudrost se skládala

z vědomostí o člověku jako významné entitě, tj. vzájemné souhře těla, duše a ducha („to, co nazýváme Bohem“).

Filozofie se také týká vědomostí o světě, ve kterém člověk žije. Během let filozofie získala charakter *Matky vědy* a každá oblast vědění se stala svou vlastní vědou. Zde mají svůj původ školní předměty, jako je astronomie, biologie, matematika, psychologie, fyzika a náboženství. Pro Řeky bylo také důležité, že veškeré tyto vědomosti mohly být použité v praxi, a nejvyšším cílem byla „demokratická společnost“.

Slovo *demokracie* je složeno z *demos*, znamenající *lidé*, a *kratein*, znamenající *vládnout*. Pro Řeky to znamenalo, že ti, kteří mají tvořit společnost, jsou obyvatelé, ne král. Demokracie, jak ji viděli Řekové, také předpokládá rovnost všech lidí, protože jsou projevem stejného universálního života a v rámci toho mají svá *lidská práva*. (5)

Filozof Platón (427 – 347 př. Kr.) založil z důvodu vytvoření demokratické společnosti vzdělávací instituci Akademií v Aténách. Otroci ve svém *volném čase* byli v řecké *schole*, obklopeni *paidagogos*, kteří byli zároveň jejich *instruktory*. (6) Z instruktorů se brzy stávaly sebejisté osoby, které se považovaly za vlastníky *didaskalia*, *učení*, které měly *mathetes žákovi* „nacpat do chřtánu“. (7) Prostřednictvím anglického lingvistického sociologa Basila Bernsteina (1924 – 2000) byl položen základ tzv. *deduktivního* vzdělávání, známého také jako *separating perspective [separující perspektiva]* („věci musí být udržovány oddělené“).

Když se koncem 3. století začaly Evropou v rámci církve rozšiřovat kláštery, vzdělání se stalo důležitou součástí klášterního života. Byly zakládány klášterní školy, z nichž některé se časem přeměnily na univerzity. *Universitas* znamená v latině také *shrnutí* a tyto se původně zabývaly různými tématy profesionálních lidí, kteří ke studiu na univerzitě přinesli dohromady veškeré dostupné vědomosti. (8)

V souvislosti s křížovými výpravami do Svaté země v letech 1096 – 1229 přišli Evropané do styku s arabským světem. Arabové a Židé, velmi izolovaní od řeckého světa, transformovali a svým způsobem dále vyvinuli stejné znalosti, jaké převzali Řekové. Vědění, jako je alchymie a použití indických číslic – které chybně nazýváme arabské, je součástí těchto učení, která Evropě představili vracející se křižáci a která se vyvíjela dále spolu s ranou tradicí učení Řecka. Toto hnutí obrody, které poté nastalo v 15. a 16. století, se rozšířilo do celé Evropy pod názvem renesance.

S tím také přišel islám, ne jako náboženství, ale jako styl života. Slovo *islám* znamená *podvolit se [Alláhovi]*. Tradice znalostí a vzdělávání soustředěných na lidskou bytost a pansofii („vševědoucí“) byla zformována jako tajné intelektuální hnutí, nazývané rosekruciánství. (9) *Osvícení* ve smyslu *veškerých dostupných vědomostí [pro lidstvo]* se stalo novým slovem. Kvůli opozici katolické církve bylo osvícení tajné. Církev reagovala tak, že považovala mluvčí hnutí za heretiky, což znamenalo, že jsou špatnými učiteli ve vztahu k zavedeným učením církve. (10)

Bernstein popsal vzdělávání orientované na lidské bytosti, které bylo představeno a obvykle nazýváno *induktivní*, jako *integrating perspective* [*integrující perspektiva*] („věci musí být dány dohromady“). První skutečné vlivy v této době vidíme u reformátora církve Martina Luthera (1483 – 1546), který učinil bibli dostupnou všem lidem a naléhal, aby byl každý schopen číst a měl nezbytnou znalost o společnosti a o světě. S porozuměním tohoto pozadí není překvapující, že napsal úvod k prvnímu německému překladu Koránu v roce 1543.

Mezi rosekruciány, kteří se stali nejvlivnějšími průkopníky induktivního vzdělávání, patří anglický filozof a státník Francis Bacon (1561 – 1626), italský filozof Tommaso Campanella (1568 – 1639), duchovní evangelicko-luteránské víry Johann Valentin Andreae (1586 – 1654) a v neposlední řadě také český biskup a pedagog Jan Amos Komenský (1592 – 1670) a švýcarský vzdělavatel Johann Henrich Pestalozzi (1746 – 1827). Základní náčrt progresivního vzdělávání přizpůsobovaného studentům uvádí Komenský ve své *Velké Didaktice*; knize, která se do různé míry stala základem prvního uspořádání vzdělávacího a školského systému v Evropě a Severní Americe. (11)

Z hlediska historických myšlenek získala induktivní komunikace učení těchto rosekruciánů v Evropě notnou důležitost, jak se národy transformovaly na reformní křesťanství během 15. a 16. století. Objevila se nová náboženská hnutí, jako jsou *pietismus* a *herrnhutismus*. (12) Ta zřídila školy, např. v Halle v Německu, a univerzity, např. Královskou akademii věd v Paříži a Královskou společnost v Londýně. (13) V herrnhuteriánských kruzích, které brzy také ovlivnily metodiky v Anglii stejně jako v Severní Americe, bylo uplatňováno didaktické dědictví Komenského. (14) V jeho duchu byla tradice doplněna o dívčí školy, jelikož bral zřetel na to, že by pro dívky i chlapce mělo být vzdělání stejně dostupné. V mnoha církevních shromážděních vznikala domácí setkání, která fungovala původně jako doplněk a později jako skupiny opozice proti tehdy převažující deduktivní tradici bohoslužeb a katechismu. Tato nová náboženská hnutí inspirovala vznik několika společenství víry v různých oblastech, která ve svých církevních kázáních a při budování soukromých škol na oplátku spatřovala v induktivním způsobu zvládnání věcí jedinou humánní a progresivní cestu předávání vědomostí a schopností.

Hlasy pro nové pedagogiky v induktivním směru se objevily i v katolické církvi. Dominikánský řád začínající v sesterském řádu ve Francii v roce 1206 uznával – a uznává – potřebu vzdělávání, kde existuje rovnost mezi vyučujícími a studenty. Výjimečný pedagog tohoto řádu byl Tomáš Akvinský. Ve svém dopise *De modo studendi* [*Jak studovat*] dává studentům rady, které jsou, jak uvidíme, celkově v souladu se základními pokyny pro progresivní studium poskytnuté Komenským a Hubbardem. Vedle toho máme jezuitský řád založený v roce 1540. Jeho existenční, induktivní, strategická a zároveň praktická organizace měla – a má – vliv na rozsáhlé části světa a daleko přesahuje dílo samotného řádu.

Škola existuje pro žáka, aby ho vybavila znalostmi, schopnostmi a hodnotami v rámci kvality života k tomu, aby se stal co nejvšestrannějším, fungujícím obyvatelem společnosti i světa.

Jak postupoval vývoj vzdělávání, rodily se nové existenční otázky a výzvy. Diskuze ohledně těchto otázek mezi několika profesemi vyústila v závěr, že deduktivní škola není adaptována na podmínky jednotlivých žáků. Rakouský filozof náboženství Rudolf Steiner (1861 – 1925) a italská lékařka Marie Montessori (1870 – 1952) zdůrazňují, že pokud má být vzdělávání progresivní a uspokojujivé, musí zaujmout svůj výchozí bod v rozvoji zralosti žáka. Vzhledem k tomu, že jejich pedagogiky (waldorfská pedagogika a Montessori pedagogika) mají ve svém úplném základu fakt, že člověk je významný celek těla, duše a ducha, kombinují teoreticko-praktické vzdělávání s výchovou dítěte k mírumilovnému partnerství mezi všemi lidmi, a z tohoto důvodu je to také vzdělávání k mírumilovnému světu.

Americký filozof John Dewey (1859 – 1952) formuloval bonmot „learning by doing“ (učení se konáním). Jeho pedagogika aktivity oslovuje multisenzorické přepoklady žáka na cestě k osobní schopnosti. Každá mysl má svůj vlastní způsob zvládnání reality. Zkušenosti ho naučily, že deduktivní pedagogika předávání informací s učitelem jako aktivní osobou a s žákem jako pasivní osobou vede k selhání v žákově studiu, a pokud je to prodlužováno, vede v nejhorším případě až k asociálnímu životu. (15)

Pokračovatelem linie těch, kteří mají zkušenost, že deduktivní pedagogiky jsou předurčeny k selhání, je americký spisovatel a aktivní humanista L. Ron Hubbard (1911 – 1986). Jeho zkušenost z období vlastního vzdělávání byla připomenuta, když prostřednictvím setkání s lidmi v několika zemích viděl výsledky chybného vzdělávání: zneužívání drog a sociální nepřizpůsobivost. Ve svém porozumění hlavnímu poselství buddhismu o nezpochybnitelném vztahu mezi příčinou a efektem potvrdil Hubbard svou domněnku o spojitosti mezi sociální nepřizpůsobivostí a nedostatkem vzdělávání přizpůsobeného žákům. Na základě přibližně dvaceti let pozorování a společenských styků s lidmi na okraji společnosti získal poznatky z jejich zkušeností a vypracoval základy, které nazval *Study Technology* (studijní technologie).

Společným jmenovatelem pro jeho analýzu bylo, že celá lidská bytost – entita těla, duše a ducha – nebyla deduktivním vzdělávacím přístupem plně oslovována. Hubbard sám uvádí, že když vypracovával studijní technologii, byl také velmi ovlivněn Deweyho „učení se konáním“. Můj vlastní výzkum ukazuje, že jeho studijní technologie obsahuje neomylné základní principy, které byly o 300 let dříve doporučovány Komenským a Pestalozzím, o kterých Hubbard zjevně neměl žádné znalosti. Několik učitelů v Los Angeles, Kalifornii, USA, kteří studovali Hubbardova vzdělávací hlediska v jeho přednáškách a spisech, v nich vidělo odpověď na problémy ve škole, se kterými se denně potýkali. Pochopili realitu toho, o čem komunikoval, a tak byla založena *Applied Scholastics*. To bylo v roce 1972.

Termín aplikovaná scholastika zahrnuje obojí, studijní technologii ve smyslu teoretické znalosti toho, jak se má člověk učit, i metodu, jak tuto technologii používat. Aplikovaná scholastika je metoda didaktického vzorce, o kterém by se v jeho nejhlubším slova smyslu dalo říci, že je renesancí základních principů, které byly používány v dobách ranné historie lidstva a které jsou v různých stupních udržovány při životě v induktivní tradici vzdělávání. Hubbardova studijní technologie je v mnoha směrech soudobým dědicem didaktiky Komenského, jak může být ilustrováno v následujícím porování. (16)

Komenský

- Škola musí být školou pro všechny.
- Obsah vyučování by měl být přizpůsoben duševní vyspělosti žáka vzhledem k tomu, že člověk je významná entita těla, duše a ducha (života) a že je součástí vesmírného života. Přirozený, postupný průběh života se podobně projevuje u rostlin, zvířat i u člověka a měl by být vodítkem při volbě obsahu vyučovaného tématu a metod. Žádný úkol nesmí přesahovat žákovu schopnost chápat.
- Vyučování by mělo začínat doma už ve věku tří let.
- Vyučování by mělo na rozdíl od „strašlivých výkladů... a mučiren pro mozky“ z mozku vycházet.
- Vyučování by mělo začínat tím, co je známé, a postupně se blížit k neznámému, čímž je to známé posilněno.
- Vyučování by mělo začínat jednodušším a postupovat ke složitějšímu.
- Vyučování by mělo začínat stanovením slovníkových významů klíčových slov, jinak bude žák „zmatený“ a v nejhorším případě mu to bude lhostejné.
- Vyučování by mělo začínat tím, co je zřejmé a postupně se blížit k abstraktnímu. Demonstrování (názorné ukázky),

Hubbard

- Škola musí být školou pro všechny.
- Obsah vyučování by měl být přizpůsoben duševní vyspělosti žáka vzhledem k tomu, že člověk je významná entita těla, ducha/života a vědomí (vizuálních obrázků) a je součástí vesmírného života. Přirozený, postupný průběh života se podobně projevuje u rostlin, zvířat i u člověka a měl by být vodítkem při volbě obsahu vyučovaného tématu a metod. Žádný úkol nesmí přesahovat žákovu schopnost chápat.
- Vyučování by mělo začínat tím známým a postupně se přibližovat k tomu neznámému a složitějšímu.
- Vyučování by mělo začínat stanovením slovníkových významů klíčových slov, jinak bude žák ne-schopný konat, stresovaný a v nejhorším případě mu to bude lhostejné.
- Vyučování by mělo začínat tím, co je zřejmé a postupně se blížit k abstraktnímu. Demonstrování (názorné ukázky),

čtení nahlas, pozorování, pokusy, praktická cvičení a konverzace (dialogy) jsou multisenzorické metody, které posunují učení vpřed.

- Ve třídě by měl učit jen jeden učitel, stejně tak i v případě určitého předmětu, protože více by jich přispívalo ke zmatku ohledně metod.

- Vyučování by mělo začít všeobecnou orientací v základech nebo účelu daného obsahu, aby bylo zajištěno, že student začne s celkovým přehledem obsahu. Jinými slovy vyučování by mělo být motivující, strukturované a účelné a držet krok s žákovými vědomostmi z každodenního světa. „Když člověk nestanoví cíle, nepoukáže na prostředky, jak jich dosáhnout, a nesladí vzájemně tyto prostředky, bude snadné to či ono přeskočit, udělat opačně nebo vést špatným směrem.“

- Nejvyšším cílem vyučování jsou žákovy osobní schopnosti.

čtení nahlas, pozorování, pokusy, „učení se konáním“ a konverzace (dialogy), jsou multisenzorické metody, které posunují učení vpřed.

- Vyučování by mělo začít všeobecnou orientací v základech nebo účelu daného obsahu, aby bylo zajištěno, že student začne s celkovým přehledem obsahu. Jinými slovy vyučování by mělo být motivující, strukturované a účelné a držet krok s žákovými vědomostmi z každodenního světa.

- Nejvyšším cílem vyučování jsou žákovy osobní schopnosti.

Aplikovaná scholastika jako induktivní pedagogika může být popsána různými způsoby. K vyjasnění jejího charakteru jsou zde dvě odlišné perspektivy, první vytvořena porovnáním mezi induktivní Montessori pedagogikou a tradiční deduktivní pedagogikou. (17)

Induktivní Montessori pedagogika**Tradiční deduktivní pedagogika**

motivace prostřednictvím seberozvoje	motivace učitelem
samoopravný materiál	chyby opravuje učitel
děti se učí prostřednictvím zvládnání věcí a tím, že se učí samy	učitel vyučuje
individuální učení	učení ve skupinách
učitel je pozorovatelem a instruktorem	učitel je ve středu dění a má obrovský vliv
málo vyrušování	neustálé vyrušování
důraz na kognitivní učení	důraz na společenský rozvoj
materiál je využíván na konkrétní účely a v takovém pořadí, v jakém se vyskytuje	materiál je využíván různými způsoby a bez instrukcí
práce s radostí věci objevovat	práce tak, jak učitel řekne
povzbuzování pomáhat jeden druhému	žádání pomoci od učitele
rychlost určuje dítě	rychlost určuje učitel
důraz na skutečné věci	důraz na abstraktní věci
orientace na realitu	mnoho částí s představivostí a hraním rolí
v centru učebního prostředí je dítě	v centru učebního prostředí je učitel
samostudium prostřednictvím samoopravného materiálu	odměny a tresty používané k motivaci dětí
multi-senzorický materiál pro cvičení specifických dovedností	materiál k hraní, který necvičí žádné specifické dovednosti

Bernstein učinil následující analýzu, kde integrující perspektiva ukazuje, co aplikovaná scholastika ve skutečnosti je. (18)

Integrovaná perspektiva

Tento přístup se vyznačuje inklinací ke změně.

Náhled na vědomosti

Školní vědomosti jsou vědomosti o životě. Jsou zde zahrnuty všechny aspekty lidských schopností: emocionální stejně jako kognitivní vývoj, estetika, morálka, kreativita. Školní předměty jsou podřazené všeobecné oblasti (projektu, problému nebo tématu), která má být studována. Nicméně aby mohlo studium postupovat, jsou položeny základy elementární znalosti (čtení, psaní, počítání). Žádné předměty nejsou důležitější než ty ostatní. Pro všestranný vývoj jsou potřebné všechny, i tzv. praktické předměty.

Náhled na žáka

Žák je aktivním vyhledavačem svých vlastních vědomostí pro své vlastní potřeby. Je důležité, že on nebo ona jsou zapojeni, aktivní, kreativní a kritičtí. Cílem studia je osobní schopnost.

Pracovní metoda

Způsob práce s experimenty, pokusy a zkoumáním. Činnost by měla co nejvíce připomínat činnost venku ve společnosti. Žáci pracují společně a tímto dosáhnou individuálního růstu. Práce se účastní i učitel, podporuje a směřuje, ale vše se děje demokratickým způsobem. Ohled je brán na celkovou osobnost jednotlivých žáků – jejich potřeby, schopnosti, zájmy atd.

Separovaná perspektiva

Tento přístup inklinuje k učebním směrům a univerzitní tradici.

Náhled na vědomosti

Školní vědomosti jsou z velké části vědomosti z knih a předmětů s malou podporou v každodenním životě. Tento náhled na vědomosti je abstraktní a zprostředkovaný ústně a teoreticky. Tradičně jsou určité předměty důležitější než jiné. Znalosti o jazyce zaujímají značné množství studia – zejména jeho formální stránky, gramatika a jeho nejabstraktnější slovní zásoba.

Náhled na žáka

Žák je příjemcem daných vědomostí. U žáka jsou příznivě vnímána kritéria, která podporují příjem vědomostí. Patří mezi ně naslouchání, poslušnost a schopnost napodobovat.

Pracovní metoda

„Diktovaný“ pedagogický způsob práce: vědomosti jsou předem sesbírány z určeného souboru faktů. Oceněn je ten žák, který nasbírá nejvíce, takže žáci spolu soupeří. Učitel je ten, kdo diktuje a kontroluje vědomosti. Uznání celkové osobnosti žáků má podřízenou roli.

Škola – společnost

Škola je integrovanou součástí společnosti. Ve škole se dějí stejné aktivity jako venku. Škola je také částí společnosti, která by měla nést vpřed prapor budoucnosti: jejím úkolem by mělo být zlepšování společnosti, jejích institucí a procesů.

Shrnutí

Škola a společnost jsou v této perspektivě integrované. Školní předměty jsou integrovány a práce ve škole má svůj počátek v životech a životních podmínkách jednotlivých žáků, učitelé a žáci pracují dohromady. Z žáků nejsou tvořeny zástupy.

Škola – společnost

Škola je více méně světem izolovaným od společnosti. Činnost v ní je dost nepodobná činnosti za jejími stěnami. Škola je svým způsobem služebníkem existující společnosti. Předává dědictví výchovy a kultury, které je tvořené po generace.

Shrnutí

Škola a společnost jsou v této perspektivě separované. Každý předmět je studován sám o sobě. Každý učitel je expertem ve svém předmětu a pracuje sám pro sebe. Učitelé a žáci mají odlišné role. Každý žák pracuje samostatně, často bez ohledu na okolnosti. Z žáků jsou jen zástupy.

Poznámky

(1) Termín *aplikovaná scholastika* pochází z latinského *applicatus*, což znamená *spojený s*, a *scholasticus*, (*o profesi*) *učený*, což je *učitel*. Kombinace vznikla v 8. století v Evropě ve spojení se zřizováním škol pro budoucí kněze, tzv. katedrální školy. Anglická plurálová forma *scholastics* znamená *pedagogika, umění vzdělávat*.

(2) Výraz pochází od učitele katolické církve, Tomáše Akvinského (1225 – 1274). V jeho dobách – stejně jako dnes – člověk zápasil s otázkou existence Boha. Odpovídal svým studentům výrazem „to, co my nazýváme Bohem,“ zdůrazňujíc „my.“ Jeho odpověď je možné nalézt v jeho *Summa Theologiae*, zkompilevané v Paříži a Neapoli v letech 1268 – 1274. Důvěryhodný překlad je poskytnut v McDermott, Timothy (editor), *St Thomas Aquinas: Summa Theologiae. A Concise Translation*, Londýn 1989. [Sv. Tomáš Akvinský: *Suma teologická. Do češtiny přeložena a vydána dominikánským řádem v letech 1937 – 1940 v edici Krystal.*] V roce 1567 byl Piemem V. (papež 1566 – 1572) prohlášen za: *doctor ecclesiae* [učitel církve]. Leo XIII. (papež 1878 – 1903) ve své encyklice *Aeterni Petri* z roku 1879 povzbuzoval všechny studenty teologie, aby jeho díla pečlivě četli. V roce 1880 byl jmenován protektorem všech katolických univerzit. Ohledně toho, jak „to, co my nazýváme Bohem“ je v historických náboženstvích o *Životě*, odkazujeme na Persson, Bertil, *The Key Concepts of Humanity, A Compendium* [Klíčové koncepty lidství, Přehled.], Jeruzalém 2004 a Stockholm 2005.

(3) *Véda* je nejstarším původním materiálem védského náboženství, které je první fází indického náboženství *sanatana dharma*, věčná pravda, které je známější prostřednictvím jména, které jí dali Arabové, hinduismus.

(4) Viz Manuel, Alberto, *A History of Reading [Historie čtení]*, New York 1996; Robinson, Andrew, *The Story of Writing [Příběh psaní]*, Londýn 1995. Může být zajímavé zde poznamenat, že většina našich latinských písmen jsou symboly zvuků, které mají původ v aramejském jazyce. Obrázek volské hlavy = A (alep), pokoje = B (beth), velblouda = C (camla), úst = P (poma), oka = I (eina), měsíce = S (simkat), trhání kukuřičných klasů = N (narva). „A“ je souhláska. Aramejščina, jazyk Ježíše, je stále udržována při životě v několika východních církvích, které jsou nyní přítomny v západním světě a reprezentovány mnoha školami. Ne každý, kdo přichází z arabského světa, je muslim! Viz Aprem, Mar & Persson, Bertil, *Teach Yourself Armaic [Naučte se aramejštinu]*, Trichur 1981; Lamsa, George, *The Gospel Light [Svaté světlo]*, Filadelfie 1964.

(5) Lidská práva proto ve svém původním smyslu vždy zahrnovala respekt k člověku jako k významné interaktivní entitě těla, duše a ducha, stejně tak jako ke každému z těchto prvků zvlášť. Toto je základem *Všeobecné deklarace lidských práv OSN (1948)*, *Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (1966)* a *Úmluvy o právech dítěte (1989)*. Odkazy: Vysoký komisař pro lidská práva Centra lidských práv, *Human Rights Training. A Manual on Human Rights Methodology [Trénink lidských práv. Příručka o metodologii lidských práv]*, New York & Ženeva 2000; Unicef, *Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child [Příručka realizace Úmluvy o právech dítěte]*, Ženeva & New York 2002; Mezinárodní organizace Mládež za lidská práva, *United Human Rights Handbook [Příručka lidských práv United]*, Los Angeles 2005.

(6) Slovo *škola* a jeho tvary etymologicky pochází ze slova *schole*.

(7) Řecká slova *mathetes*, *žák*; *mathema*, *znalost* a *matheteou*, *učení* patří dohromady. Mezi dovednostmi, které se měl žák ve starověkém Řecku naučit, byla především čtyři základní pravidla aritmetiky, frakční aritmetika, problémy jako „kolik...“ a praktická geometrie. Z těchto se vyvinul současný školní předmět matematika. Odkaz: Ifrah, Georges, *Histoire universále des chiffres*, Paříž 1981 (standardizované dílo).

(8) Nejstarší založená univerzita je v Boloni z roku 1088 a v Oxfordu z roku 1096.

(9) Toto původní rosekruciánství by nemělo být zaměňováno s hnutím Rosenkreutz, které vyrostlo v 19. století v Evropě a které se v určitých formách může objevovat dodnes. Odkaz: např. Churton, Tobias, *The Golden Builders. Alchemists, Rosicrucians and the First Freemasons [Zlatí stavitelé. Alchemisté, rosekruciáni*

a první svobodní zednáři], Boston 2005; Edighoffer, Roland, *Die Rosenkreuzer [Rosekruciáni]*, Mnichov 1995; Yates, Frances A., *The Rosicrucian Enlightenment [Osvícení rosekruciánů]*, Londýn 1972

(10) Katolická církev jmenovala policisty víry, prvního v roce 1184, aby vystopovali a identifikovali kacíře. Za účelem úplného eliminování kacířství formuloval Innocentius III. (papež 1198 – 1216) v roce 1215 příkaz *Excommunicamus*, ve kterém uvedl detaily této procedury a židům i muslimům nakázal nosit určité oblečení. Toto vyvrcholilo v roce 1484, kdy Innocentius VIII. (papež 1484 – 1492) formuloval bulu *Summis desiderantes affectibus*, která jmenovala Jakoba Sprengera (1436 – 1495) a Heinricha Kramera (1430 – 1505) policisty víry, kteří oba náleželi k řádu sv. Dominika. Sprenger byl děkanem na University of Köln a Kramer byl převorem v klášteře. V roce 1486 společně vypracovali *Malleus Maleficarum [Kladivo na čarodějnice]*, příručku, která má nezaměnitelně společné základy s dnešními příručkami „lovců sekt“ jako jsou Haack, Friedrich-Wilhelm, *Jugendreligionen. Ursachen. Trends. Reaktionen*, Mnichov 1979. Viz Summers, Montague, *The Malleus Maleficarum of Heinrich Kramer and James Sprenger. Translated with Introductions, Bibliography and Notes [Kladivo na čarodějnice Heinricha Kramera a Jakoba Sprengera. Přeloženo s úvodem, bibliografií a poznámkami]*, New York 1971.

(11) Viz např. Birchenall, Michael S. S. Stewart, A comparative historical and philosophical study of the educational theories of John Amos Comenius (1562 – 1670), Friedrich Froebel (1782 – 1852) and Maria Montessori (1870 – 1952) [Srovnávací historická a filozofická studie vzdělávacích teorií Jana Amose Komenského (1562 – 1670), Friedricha Froebela (1782 – 1852) a Marie Montessori (1870 – 1952)], University of Denver 1970. Piaget, Jean (editor), John Amos Comenius, 1592 – 1670. Selections, Paříž (UNESCO) 1957. Komenský očividně navazuje na Bacona. Viz Monroe, W. S., *Comenius and the Beginnings of Educational Reform [Komenský a počátky reformy vzdělávání]*, New York 1971.

(12) Slovo *pietismus* pochází z latinského *pietas*, znamenající *obávající se Boha, pious*. Koncept *herrnhutismu* pochází z místa přijímání uprchlíků, města Herrnhutu [čes. Ochránov] nedaleko města Berthelsdorf v jihovýchodním Německu, které bylo založeno v roce 1722 zásluhou Nicolause Ludwiga von Zinzendorf (1700 – 1760). Německé slovo *Herrnhut* znamená *pod ochranou Pána Boha*.

(13) Královská akademie věd byla založena roku 1645 a Královská společnost v roce 1660, pozdější akademie byla pod velkým vlivem, mezi jinými, Komenského. Viz Hartley, Harold (editor), *The Royal Society, its Origins and Founders [Královská společnost, její počátky a zakladatelé]*, Londýn 1960; Purver, Margery, *The Royal Society: Concept and Creation [Královská společnost: její vytvoření a koncept]*,

Londýn 1967; Rattansi, P.M., *The Intellectual Origins of the Royal Society, in Notes and Records of the Royal Society [Intelektuální počátky Královské společnosti v poznámkách a záznamech Královské společnosti]*, 23, Londýn 1986. Young, Robert F., *Comenius in England [Komenský v Anglii]*, Londýn 1932.

(14) Odkazy: např. Body, Alfred H., *John Wesley and Education [John Wesley a vzdělávání]*, Londýn 1936. Zejména ve Velké Británii a v USA je slovo *didaktický* obvykle spojováno s vyučováním „v přednášejícím duchu“, což vede k mechanickému a bezduchému učení, a tak to může mít hanlivý význam. V tomto díle je slovo *didaktický* použito ve významu od Komenského: „Člověk musí prostřednictvím znalostí získat připravenost pro činnost a obsah vyučování musí mít přirozenou schopnost vést studenta vpřed k nové znalosti, znalosti, která má potenciál osvobození i kritiky a která stojí za učebními plány a prostředky, jaké jsou přímo použity. Znalost však nemůže být nikdy fixována, ale měla by být považována za neustále novou...Obsah vyučování ve škole by měl být za tímto účelem, podle kritické didaktiky, vytvářen žáky a učiteli během praktické vyučovací situace.“

(15) Odkaz: Dewey, John, *My Pedagogic Creed [Mé pedagogické credo]*, vydáno v *The School Journal*, 1897. Montessori pedagogika zanechala v Deweym hluboké dojmy. Viz Dewey, John & Dewey, Evelyn, *Schools of Tomorrow [Školy zítřka]*, New York 1915.

(16) Souhrn je založen na následujících dílech Komenského:

Aufgeschlossene güldene Sprachen-Thür oder: Ein Pflantz-Garten aller Sprachen und Wissenschaften, Lissa 1640; Novissima linguarum methodus, Lissa 1648; Didactica Magna (Didactica opera omnia ab anno 1627 ad 1657 continuata), Amsterdam 1657; Orbis sensualium pictus, hoc est, omnium fundamentalium in mundo rerum et in vita actionum, pictura et nomenclatura, Norinberg 1658. V této pozdější knize je Komenský prvním, kdo představuje myšlenku doplňování faktů ilustracemi. Co se týká Hubbarda, viz L. Ron Hubbard. *The Humanitarian. Education* [L. Ron Hubbard. *Humanista. Vzdělávání*], Los Angeles 1996, a množství článků v časopisech, které napsal.

(17) Porovnání je založeno na: Hainstock, Elizabeth G, *The essential Montessori [Základní Montessori]*, New York 1997.

(18) Bernstein, Basil, *Class, codes and control [Třída, kodexy a kontrola]*, svazek 1, Londýn 1971. Většinu výzkumu vykonal jako profesor vzdělávání sociologie na Institutu vzdělávání na University of London.

Náčrt programu

Dnešní děti jsou civilizací zítřka.

L. Ron Hubbard

Program pro svou studijní technologii Hubbard popsal pod názvem *Vyučování*. (1)

Pokud chce člověk vyučovat nějaký předmět co nejefektivněji, měl by:

- 1. Předložit předmět v co nejzajímavější podobě.** a. Demonstrovat jeho všeobecné využití v životě. b. Demonstrovat jeho konkrétní použití ve studentově životě.
- 2. Předložit jej v co nejjednodušší formě (ale ne nutně v té nejzákladnější).** a. Přizpůsobit jeho termíny chápání studenta. b. Používat složitější termíny pouze postupně, tak jak se studentovo porozumění zvětšuje.
- 3. Vyučovat s minimální nadřazeností (prestiží).** a. Nepřisvojovat si důležitost jen kvůli znalosti předmětu. b. Nesnižovat postavení studenta nebo jeho prestiž jen proto, že daný předmět nezná. c. Zdůrazňovat, že je důležitá pouze individuální zručnost v *používání* daného předmětu. A co se týče instruktora, měl by zvyšovat svou prestiž pouze na základě *schopnosti* předmět používat a ne na základě nějakého umělého kastovního systému.
- 4. Každý krok daného předmětu předkládat v jeho nejzákladnější formě, z níž instruktor odvozuje jen minimum materiálu.** a. Trvat pouze na striktní znalosti axiomů a teorií. b. Povzbuzovat studentovu mysl k činnosti, aby odvozoval a zjišťoval veškeré informace, které se z těchto axiomů nebo teorií dají odvodit či zjistit. c. Používat tato odvozování jako činnost do té míry, do jaké to umožňují možnosti třídy. Srovnávat údaje s realitou.
- 5. Zdůrazňovat hodnotu údajů.** a. Vštěpovat nezbytnost individuálního hodnocení axiomů a teorií v jejich vzájemné relativní důležitosti a zkoumat platnost každého axiomu či teorie. b. Zdůrazňovat nezbytnost individuálního hodnocení každého údaje ve vztahu k ostatním údajům.
- 6. Formovat v jedinci vzorce uvažování pouze s ohledem na jejich užitečnost.**
- 7. Učit studenta, kde lze informace najít nebo jak je lze odvodit, ne jen samotné zaznamenávání informací.**
- 8. Být jako instruktor připravený se od svých studentů učit.**

9. Nakládat s předměty jako s proměnnými, které mají rostoucí využití a které lze měnit dle vůle jednotlivce. Stabilitu vědomostí vyučovat jako něco, co spočívá pouze ve studentově schopnosti tyto znalosti používat nebo měnit to, co už zná, pro nové použití.

10. Zdůrazňovat právo jedince vybírat si pouze to, co si přeje vědět, a používat jakoukoli vědomost tak, jak si přeje; a dále, že on sám vlastní to, co se naučil.

V dalším díle Hubbard objasnil tři *bariéry ve studiu*, které musí být překonány nebo se jim musí předcházet, aby se dalo ve studiu postupovat. Tyto bariéry se dostatečně nestaly středem zájmu od té doby, co tak učinil již Komenský. Vzhledem k tomu, že se jimi zabývá základní kniha o studijní technologii, *Učení jak se učit*, jsou zde označeny tučně. Měli bychom také poznamenat, že veškerá literatura prezentována v kapitole *Literatura* obsahuje různá použití těchto principů. (2)

1. První bariéra ve studiu: Nedostatek masy. To znamená, že student nemá skutečnou věc, o které studuje. Když student nemůže mít skutečnou věc, pomohou obrázky.

2. Druhá bariéra ve studiu: Příliš strmý gradient. Když student narazí na krok, který se mu zdá příliš těžký, nebo má pocit, že nechápe krok, u kterého právě je, přeskočil gradient.

3. Třetí a nejdůležitější bariéra ve studiu: Nepochopené slovo. Nepochopené slovo je slovo, kterému člověk nerozuměl, nebo slovo, kterému rozuměl nesprávně. Nepochopené slovo je nejdůležitější ze tří bariér ve studiu, protože tato bariéra vám může zabránit, abyste se vůbec něco naučili. To znamená, že student nemá předmětnou definici klíčových slov, která patří do dané oblasti práce nebo studia. (3)

Poznámky

(1) Text Vyučování je převzat z díla L. Ron Hubbard. *The Humanitarian Education* [L. Ron Hubbard. *Humanista. Vzdělávání*], Los Angeles 1996.

(2) Tři bariéry ve studiu jsou citovány z knihy *Učení jak se učit*.

(3) Na to, aby člověk získal vědomosti o etymologických a slovníkových významech slova, jejich skloňování, časování a postavení ve větě, je důležité mít přístup ke slovníku, který tyto požadavky splňuje. Takový slovník Hubbard našel ve *Webster's Dictionary*. Existuje v několika verzích, aby vyhověl požadavkům různých cílových skupin, patří k nim *Webster's Third New International Dictionary* („hlavní kniha“), *Webster's New World College Dictionary*, *Webster's New World Student's Dictionary* a *Webster's New World Children's Dictionary* (s ilustracemi). Toto je přirozený výběr slovníků, kde je použita aplikovaná scholastika.

Vzdělávání podle podmínek studenta. Případové studie

Alenka se zeptala:

„Neřekla byste mi, prosím vás, kudy odsud mám jít?“

- „To závisí ponejvíce na tom, kam se chcete dostat,“ řekla Kočka.

„To je mi skoro jedno, kam -,“ řekla Alenka.

- „Pak je docela jedno, kudy půjdete“, řekla Kočka.

„- jen když se někam dostanu,“ dodala Alenka jako na vysvětlenou.

- „Ó, někam se dostanete docela jistě,“ řekla Kočka, „jen půjdete-li dost dlouho.“

Z Alenky v říši divů

Základní charakteristikou Hubbardova duševního světa je, že se cítí jako Kočka z dětské knihy *Alenka v říši divů*: Je důležité vědět, kam člověk míří. Toto ukázal v několika humanitárních iniciativách. V této kapitole se seznámíme s tím, jak Hubbardova studijní technologie skutečně ukazuje cestu k příjemnému a progresivnímu studiu. Může být použita jako metodický pokyn v jakékoli induktivní metodě nezávisle na podmínkách studentů. V průběhu mého terénního výzkumu jsem byl často svědkem, jak ve spojení s dalšími pedagogickými nástroji vytvářela integrovaný pedagogický celek, který byl neustále ožíván při setkávání s novými studenty.

Zde je několik případových studií. Pochází z různých zemí ze škol s devítiletou povinnou docházkou, vzdělávacích center i ze vzdělávání pro dospělé. Některé z nich jsou školy Applied Scholastics a jiné jsou školy tradiční. Nejdříve bych měl popsat vzdělávací prostředí, které tvoří základ mých pozorování.

- Když se v roce 2004 staly baltské státy Estonsko, Lotyšsko a Litva členy Evropské unie, začalo být pro jejich obyvatele důležité získat o Evropě znalosti. Tito lidé byli během sovětského období izolováni, zejména z politických a jazykových důvodů. Kromě různých místních jazyků byla důležitá ruština. Nyní je jejich úkolem učit se, komunikovat a myslet v angličtině a prostřednictvím angličtiny dohnat nejdůležitější znalosti o evropské geografii, historii, náboženství a sociologii.
- Do Evropy a Ameriky přišlo mnoho uprchlíků ze Somálska. Představují absolutně odlišný svět, než do kterého vstoupili, ať už v kultuře, jazyce nebo v myšlenkách. Jestliže nejsou vedeni linií vzdělávání, která by jim byla přizpůsobena, setkání s novým světem často povede k nezaměstnanosti, izolaci, kolizi kultur a v nejhorším případě k antisociálnímu životu. Somálci jsou posíláni do školy, aby

se naučili jazyk nové země. Učitel vyučuje, více či méně, jako kdyby to byla třída rodilých žáků. Somálci pak navštěvují školu rok co rok, aniž by se cokoli naučili. Nakonec to nezvládnou a zůstanou mimo společnost. (1)

- Podle několikaletého mezinárodního výzkumu se přibližně 5-8% světové populace rodí s obtížemi rozluštit symboly, jako jsou písmena, číslice a hudební noty. To vede k závažným překážkám v běžném učení jak číst, hláskovat, počítat, hrát z not atd. Často zděděné obtíže jsou způsobeny tzv. funkční poruchou „čtecího centra“ mozku a jsou nazývány dyslexie. Co se stává s těmito lidmi, když jdou do školy? Nemohou se se studiem vypořádat. Jsou často označováni za „hloupé“ a „zvláštní“. Ve Švédsku v letech 1993 – 1997 probíhal tzv. „Projekt Botkyrka“. Jeho cílem bylo najít prostředky, jak objevit případné dyslektické stavy a vypracovat pro dyslexii základy pedagogiky. (2)

V současné době není neobvyklé, že je ve školách mnoho národností. V terénním výzkumu byla zahrnuta řada takových míst.

Když jsem byl z různých pozic součástí těchto vzdělávacích prostředí, mohl jsem jasně vidět, jak aplikovaná scholastika vede k pokroku ve studiu a studentům se daří a jak se navíc toto studium stane příjemným. Níže následují nejdůležitější pozorování:

- Jestliže se jedná o žáky škol s devítiletou povinnou docházkou, veškeré celkové aktivity se konají ve spolupráci mezi žákem – rodičem – učitelem. Těmito aktivitami může být testování na začátku školy, vypracování plánu studia a programu aktivit, zhodnocení a pohovory o pokroku.
- Začátek studia je u studenta zahájen ústním a písemným testem, aby se získal úplný obrázek jeho či jejích předpokladů ke studiu. Tabulka níže ukazuje obsah testování: zmapování silných a slabých stránek a existujících nebo potenciálních možností a překážek.

Silné stránky	Slabé stránky
Potenciál	Překážky

- Na základě testování je vypracován individuální plán studia. Obsahuje základní pokyny k tomu, jak studovat jednotlivé předměty, aby bylo dosaženo cílů vytyčených pro studium.
- Každý student má studijní složku. Do té se dávají důležité práce, eseje, poznámky z deníků, plány studií, porovnání výsledků, programy akcí, poznámky učitele a studentovy vlastní myšlenky o jeho cílech a přáních. Studijní složka doprovází

studenta po celou dobu jeho studií. Tyto složky se používají při pohovorech o pokroku a ukazují silné a slabé stránky. Student získává odpovědi na otázky typu: Do jaké míry jsem uspěl? Co bych měl dělat, abych uspěl? Jak se nejlépe naučím?

- Když má začít nový projekt, přichází do popředí Hubbardovy tři překážky ve studiu. Učitel také jasně stanoví úkoly a cíle potřebné k dosažení žádoucích výsledků. To posiluje motivaci. Každý projekt je vykonáván z interdisciplinární perspektivy založené na problémech. (3)
- Vzhledem k tomu, že *slovo* je nejdůležitějším nástrojem komunikace člověka, je dáván značný důraz na porozumění celkovému významu slova a jeho ústní i písemné použití.
- Prostřednictvím aplikované scholastiky získávají přistěhovalci flexibilní možnosti naučit se jazyk nové země. Také se stávají „žijícím“ zdrojem vědomostí tím, že mohou mluvit o své zemi původu a zosobňovat ji. Takto je v tomto vzdělávacím prostředí vybudována empatie a zároveň i mírumilovná koexistence bez ohledu na barvu pleti, kulturu, pohlaví a náboženství. Na základě určitého hodnocení předkládám následující poznámku: „*Lidská konverzace nebude smysluplnou komunikací, dokud neuspějeme ve vytvoření spojitosti mezi starým a novým, známým a cizím, vědomým a intuitivním a mezi naším vlastním způsobem myšlení ve srovnání se způsobem myšlení ostatních. Progresivní vzdělávání je jedno z těch, které je poznamenáno kulturou mluvení.*“ Nemohu odolat citaci norského filozofa a aktivisty za mír, profesora Arne Næsse: „*Prostřednictvím jasné a dostatečně jednoznačné definice významu slova v konverzaci se můžeme vyhnout falešnému souhlasu a falešnému nesouhlasu.*“ (4)
- V souladu s hlediskem člověka, na kterém je postaveno celé induktivní vzdělávání, je kladen velký důraz na A. multisenzorické způsoby práce, jako jsou demonstrace, pokusy, čtení nahlas, „učení se konáním“, myšlenkové mapování, pozorování a konverzace (dialogy), během kterých je používáno moderní technické vybavení (jako jsou počítače, počítačové tréninkové programy, kazetové pásky, kompenzační pomůcky, kapesní kalkulačky, audio-knihy, videa). Z důvodu uskutečnění multi-senzorických záměrů je co nejvíce začleňována souhra mezi teoretickými a estetickými předměty („praktickými předměty“). B. čtení nahlas (5) C. procvičování pomocí dynamických a interaktivních skupinových cvičení, jejichž součástí, kromě dalšího, je trénování demokratických postupů a zvládání konfliktů.
- Důležitou součástí projektu při jeho vykonávání jsou „kontrolní stanice“, tzv. kontrolní listy. Když je dosažen dílčí cíl, student ze všeho nejdříve zkontroluje sám u sebe: „Mohu toto dělat? Co nemohu dělat?“ „Cvič víc!“ Učení je proces, a proto, aby mohl pokračovat, musí být vybudován na pevných základech. (6)

- Důraz je kladen na spolupráci mezi studenty a jejich vzájemnou pomoc jeden druhému.
- Je samozřejmé, že projekt má ústní a/nebo písemný popis. Tímto způsobem mohou být respektovány individuální podmínky studenta. Student dostává příležitost prokázat úroveň svých osobních znalostí, což je podkladem, mimo jiné, pro známky. Tímto flexibilním způsobem evidence se vyhýbáme klasifikacím jako „třída pro studenty s dyslexií“, „třída přistěhovalců s mateřským jazykem“, „čtecí třída“ atd. Tato metoda posiluje i vývoj osobnosti a sebedůvěry.
- Během hodnocení po dokončení projektu mi studenti často vyzdvihovali, jak to bylo stimulující „učit se během a prostřednictvím práce“. „Naučíme se toho uprostřed práce opravdu hodně a dokonce ještě více při následném přemítání o tom, co se dělo.“
- Všechny školy Applied Scholastics jsou nekuřácká prostředí. Porozumění ničivým účinkům drog a kouření, a to jak na jedince, tak i na společnost má své důležité místo ve vzdělávání. (7)
- V závislosti na věku a dalších dřívějších podmínkách se celková kompetentnost osobnosti může měnit. Všeobecně ze svého terénního výzkumu pozorují, že v případech, kde byla Hubbardova studijní technologie ve skutečnosti převládajícím vodítkem, studenti dosahovali následujících cílových kompetencí:

Sociální kompetence: schopnost komunikovat a spolupracovat, zvládat sebe sama ve vztahu k ostatním, ovlivňovat a být ovlivňován, myslet hodnotícím a kritickým způsobem, zvládat konflikty.

Emocionální kompetence: schopnost porozumět ostatním, vcítit se, mít intuici a cítit se v něčem zběhlý, mít náklonnost pro interpretaci a interpretovat, „číst“ emoce druhých lidí.

Introspektivní kompetence: schopnost uvědomit si vlastní omezení, schopnosti, podmínky, vědomosti, motivy (dynamiky, které řídí chování) a způsoby reagování (jako je chování spojené s mocí a kontrolou).

Sociální a emocionální schopnosti jsou potřeba pro soužití s ostatními. Schopnost introspekce je nutná pro dialog se sebou samým.

- Vše zahrnující úvaha. Veškerá pozorování, která byla výše uvedena, z pohledu žáka následují *Úmluvu o právech dítěte* a její základní články: 2, 12, 14, 18, 23:1-3, 20, 29; *Recommendation concerning Education for International Understanding, Cooperation and Peace and Education relating to Human Rights and Fundamental Freedoms* [Doporučení týkající se vzdělávání pro mezinárodní porozumění,

spolupráci a mír a vzdělávání v oblasti lidských práv a základních svobod] body 3-6, 11, 14, 16; *Convention on Racial Discrimination [Úmluva o rasové diskriminaci]* článek 7; *UN's Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities [Standardní pravidla OSN týkající se vyrovnání příležitostí pro osoby s postižením]* pravidla 5, 6. (8)

Poznámky

(1) Za účelem vytvoření alternativy bezvýznamnému vzdělávání byl v letech 2001-2002 ve Švédsku proveden projekt pod názvem Integrationsmodell för somalier. Från analfabetism och sociala funktionshinder till social kompetens [Náčrt pro integraci Somálců. Od negramotnosti a bariér ve společenském fungování k sociální kompetenci]. Realizace tohoto projektu založeného na aplikované scholastice a jeho dosažený cíl byli důsledně publikovány v Egal, Ahmed & Persson, Bertil, Integrationsmodell för somalier [Náčrt pro integraci Somálců], Rinkeby 2002. Všech 54 studentů ve věku 18-45 získalo po jednom roce práci díky tréninku ve švédštině za použití aplikované scholastiky.

(2) Viz Persson, Bertil, Botkyrkaprojektet. En dyslexipedagogisk handlingsplan för alla skolor. Rekommendationer inför 2000-talets skola [Projekt Botkyrka. Dyslexie – pedagogické osnovy pro školy. Doporučení pro školu 21. století], Stockholm 1999. Poté, co jsem v projektu použil studijní technologii L. Rona Hubbard, jsem si uvědomil, že potřebujeme pedagogickou definici, nebo lépe řečeno, pedagogický způsob pojetí dyslexie a ne jako dříve definici pocházející z medicínských a psychologických výzkumů. Ve spolupráci s doktorantským studentem (se sklonem k dyslexii) na University of Stockholm a s velkým množstvím žáků s dyslektickými stavy jsem vypracoval definici adaptovanou na vzdělávání (sama definice není v této souvislosti relevantní): „Dyslexie je zejména genetická (zděděná v rodině, více mezi muži než ženami) – v pár případech způsobena kolizemi kultur nebo zraněním plodu – a vrozená (anomálie fonologického centra mozku) forma, která se objevuje se specifickými (někdy jedinečnými) obtížemi v rozluštění symbolů (písmen, not, čísel, znaků a často také zvuku a barev) a v orientaci v textu a kontinuitě života. Obtíže se často objevují v kombinaci s krátkodobou pamětí. Tyto charakteristiky utvářejí podmínky pro adekvátní učení a vyučování (pedagogiku dyslexie).“ Základní pedagogický pohled, na kterém spočívá pedagogika dyslexie, jsem viděl přizpůsobený v mém terénním výzkumu. Několik objasnění: Dyslexie a dyskalkulie („dyslexie v matematice“) jsou některé z typů obtíží se čtením a měli by být zvládnány na základě jejich specifického charakteru. Standardní práce o dyslexii: Doyle, Jim, Dyslexia. An Introductory Guide [Dyslexie. Úvodní průvodce], Londýn 1996; Miles, Y. R. & Miles, Elaine, Dyslexia. A hundred years on [Dyslexie. Sto let pokračující], Buckingham & Filadelfie 1999; Miles, T. R. & Westcombe, John, Music & Dyslexia. Opening New Doors [Hudba & Dyslexie.

Otevírání nových dveří], Londýn & Filadelfie 2001; Payne, Trevor & Turner, Elizabeth, Dyslexia. A Parent's and Teacher's Guide [Dyslexie. Příručka pro rodiče a učitele], Clevedon & Filadelfie & Toronto 1999; Pollock, Joy & Waller, Elizabeth, Day-to-day Dyslexia in the classroom [Každodenní dyslexie ve třídě], Londýn & New York 1998. V roce 1990 dyslexie dosáhla statusu handicapu, což znamená, že musí být respektována UN's Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities [Standardní pravidla OSN týkající se vyrovnání příležitostí pro osoby s postižením]. Leonardo da Vinci, který je zmíněn v úvodu, se narodil s dyslektickými předpoklady. Znak toho je možné vidět v zrcadlovém psaní v jeho sešitech. Odkazy: Wray, William, Leonardo da Vinci in His Own Words [Leonardo da Vinci svými vlastními slovy], New York 2005; Nuland, Sherwin B., Leonardo da Vinci, New York 2000: „Skutečnost, že nikdy neovládal klasické jazyky, může být částečně způsobena nevhodnou počáteční výukou.“

(3) Problem-Based Learning (PBL) [Učení založené na problémech] vzniklo jako pedagogická metoda během studentských stávek v USA kolem roku 1970. Studenti (původně studující, aby se stali doktory) požadovali, aby bylo autoritářské vyučování nahrazeno vyučováním na základě činností a problémů, kterým člověk čelí v každodenním světě. Žáci tak participují na formulaci problémů, které mají být studovány, a jednotlivě i ve skupinách vyhledávají vědomosti.

(4) Arne, Næss, Livsfilosofi. Ett personligt bidrag om følelser og fornuft [Filozofie života. Osobní příspěvek o emoci a rozumu], Oslo 1999.

(5) Nejstarší formou čtení bylo čtení nahlas. Posiluje to paměť. Až do 4. století nebylo tiché čtení běžné. Církevní Otec Augustinus (354 – 430) vypráví o církevním Otci Ambrosiusovi (339 – 397): „Když četl, jeho oči stránku podrobně zkoumaly a jeho srdce vyhledávalo význam, ale hlas byl tichý, jazyk byl tichý.“ (*Vyznání VI*). Často slyšíme, že motivací pro tiché čtení je koncentrace. Obě formy čtení jsou oprávněné, záleží na tom, zda potřebuje stimulovat paměť či koncentrace. Dva koncepty potřebují objasnění. *Čtení* není synonymem pro dešifrování, ale znamená *dešifrování s porozuměním (interpretaci)*, což znamená přeložení psaných symbolů do zvuku a porozumění obsahu. *Čtení nahlas* nejen posiluje paměť, ale také další kognitivní funkce jako představivost, vnímání a myšlení stejně jako gramotnost, porozumění čtenému materiálu, frázím, větné skladbě v psaní, hláskování a způsoby vyjadřování. Bonnie E. Paull ve své knize *Winning with Grammar. Basic Workbook [Úspěch s gramatikou. Základní pracovní sešit]*, Clearwater 1999, demonstruje důležitost předčítání nahlas ve spojení se získáváním fonologického, morfologického a sémantického povědomí. Tato kniha je inspirována Applied Scholastics.

(6) Kontrolní listy podstoupily několik vědeckých studií. Všechny souhlasí s jejich velkou důležitostí v procesu učení. Text založený na mnoha studiích je

Atamian, Rubik, *Checksheets: A valuable Component of on-line Education [Kontrolní listy: Hodnotná součást on-line vzdělávání]*, University of Texas, Edinburg, nedatováno.

(7) Viz dílo L. Rona Hubbard *Cesta ke štěstí*, které tvoří etický program škol v rámci Applied Scholastics. Svým charakterem spočívá na základech život-potvrzujících a život-propagujících náboženských hodnotách, které zahrnují obsah *Úmluvy o právech dítěte*, články 19, 24. *Náboženstvím* je zde míněna definice přijatá mezinárodní vědou o náboženství: „Náboženství je víra [kult, entuziasmus, inspirace] jedince v realitu (transcendentní nebo pozemskou, např. Bůh, ideologie, idol), která definuje a dává obsah jeho pohledu na život, předurčuje jeho způsob žití, jeho vzorce chování a jeho hodnoty.“ Pochází to z definice, že stejně jako život-potvrzující a život-propagující náboženství („dobrá náboženství“) existují i náboženství život-popírající a život-ničící („zlá náboženství“). Ohledně této odborné definice viz např. Biezais, Haralds, (editor), *New Religions. Based on Papers read at the Symposium on New Religions held at Ålbo on the 1st – 3rd September 1974 [Nová náboženství na základě poznámek ze Sympózia o nových náboženstvích konaného v Ålbo, 1. – 3. září 1974]*, Stockholm 1975; Smart, Ninian, *The Religious Experience of Mankind [Náboženská zkušenost lidstva]*, Englewood Cliff 1969; Smart, Ninian, *Philosophy of Religion [Filozofie náboženství]*, Oxford 1970. Smart (1927 – 2001), britský profesor srovnávacího náboženství a Åke Hultcrantz (1920 – 2006), švédský profesor srovnávacího náboženství, oba blízcí spolupracovníci, prozkoumali množství výstupů v této knize. Odkaz: Kimball, Charles, *When Religion Becomes Evil [Když se náboženství stává zlem]*, San Francisco 2002; Kushner, Harold, *When Bad Things Happen to Good People [Když se špatné věci stávají dobrým lidem]*, New York 1981.

(8) Úmluva o právech dítěte byla přijata Všeobecným shromážděním OSN 12. prosince 1989. Recommendation concerning Education for International Understanding, Co-operation and Peace and Education relating to Human Rights and Fundamental Freedoms [Doporučení týkající se vzdělávání pro mezinárodní porozumění, spolupráci a mír a vzdělávání v oblasti lidských práv a základních svobod] přijalo UNESCO, 19. listopadu 1974. UN's Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities [Standardní pravidla OSN týkající se vyrovnání příležitostí pro osoby s postižením] byla přijata Všeobecným shromážděním OSN v roce 1993. Mělo by být zdůrazněno, že úmluva je právně závazná.

Mezinárodní vzdělávací hnutí

„Zlepšit školu je prvním krokem ke zlepšení světa.“

Jan Amos Komenský

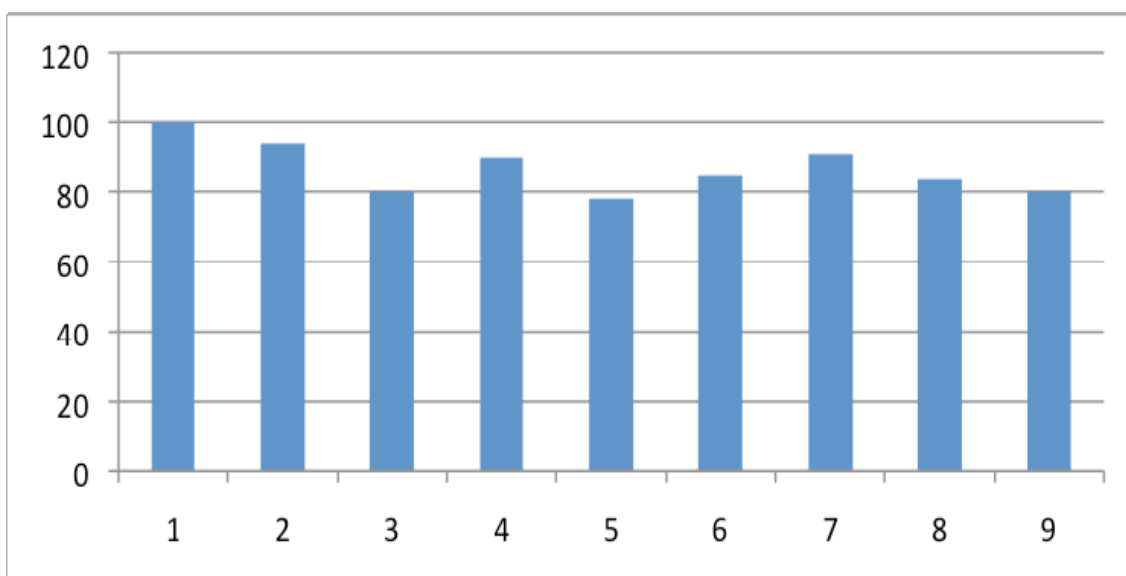
Veškerá progresivní pedagogika se zrodila prostřednictvím běžného styku mezi lidmi. Toto platí i o Applied Scholastics. Pravděpodobně právě to je to tajemství, proč se z ní během relativně krátké doby stalo mezinárodní vzdělávací hnutí a v některých zemích se stala i pedagogickým průkopníkem. (1) V současné době (2010) je používána v 75 zemích po celém světě a ve většině z nich je akreditována národními radami pro vzdělávání. Jedním z význačných důkazů její síly jsou výsledky prokázané statistikami.

USA

První graf (níže) ukazuje procentuální hodnocení pro každý ročník středně velké školy Applied Scholastics v oblasti Tampa Bay na Floridě. Škola byla založena před 20 lety a v současné době má zapsaných 118 studentů v mateřské a základní škole. Kolektiv studentů tvoří 75% bělochů a 25% hispánců, černochů a asiátů.

Florida

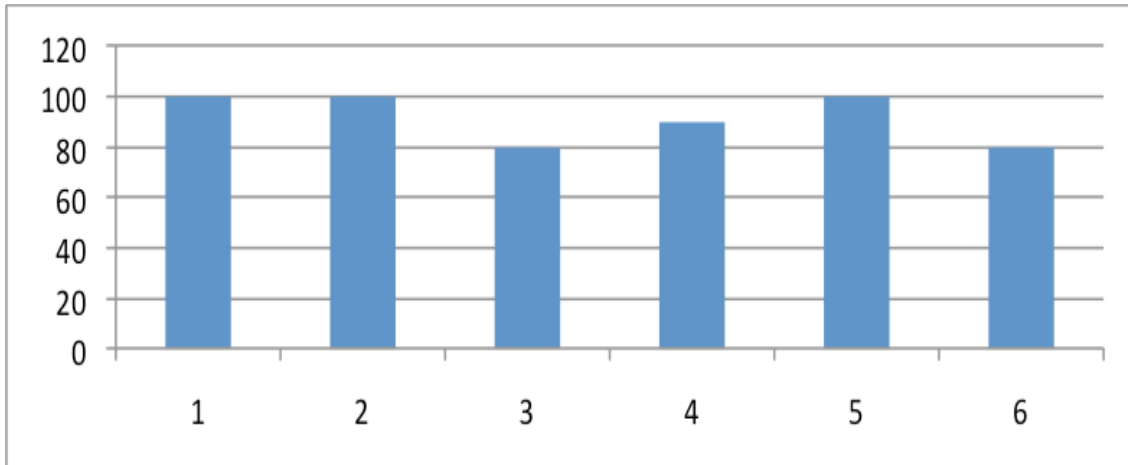
výsledky kalifornského výkonostního testu (CAT) 2004 (2)
procentuální hodnocení za kombinované výsledky

Druhý graf (viz níže) ukazuje procentuální hodnocení pro každý ročník malé školy Applied Scholastics v oblasti Chicaga. Škola byla založena poměrně nedávno a v současné době má 58 studentů v mateřské a základní škole.

Oblast Chicaga

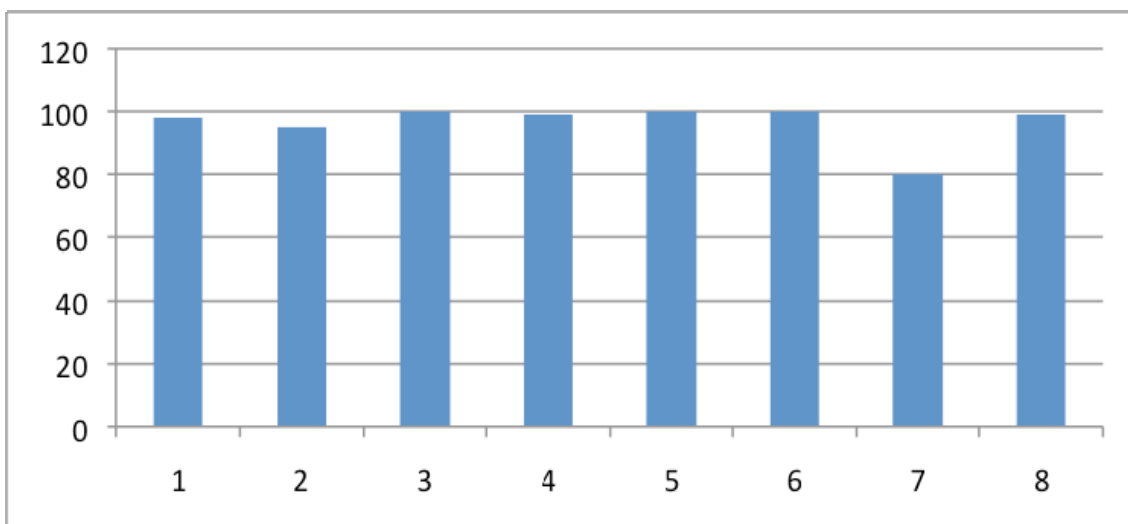
výsledky kalifornského výkonnostního testu 2004
procentuální hodnocení za kombinované výsledky

Nejpozoruhodnější procentuální výsledky dosáhla mála škola Applied Scholastics v New Jersey (viz graf níže). Tato škola má v současné době 62 studentů od jeslí až po osmý ročník.

New Jersey

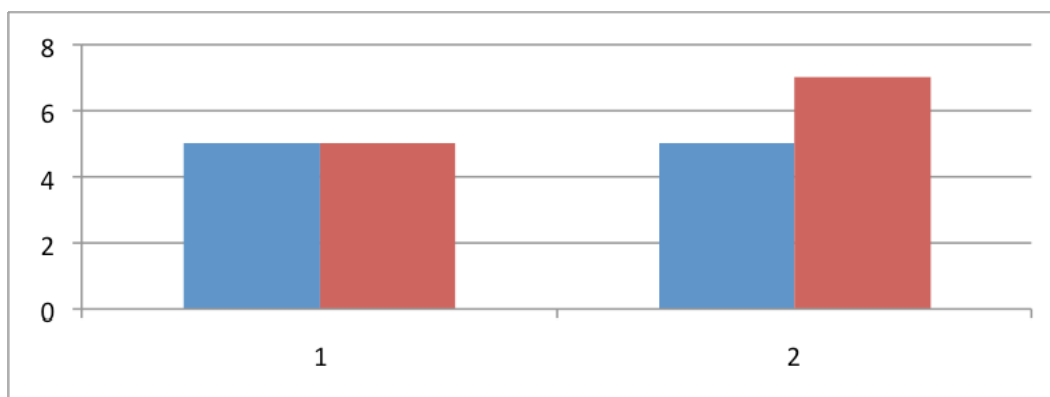
výsledky kalifornského výkonnostního testu 2004
procentuální hodnocení za kombinované výsledky

Anglie

V Brixtonu v Anglii byly dvěma skupinám s 12 žáky dány úvodní a závěrečné testy čtení za použití standardních testů čtení Danielse a Diacka. Jedna skupina pak absolvovala velmi krátký kurz (celkem pouze 8-10 hodin v průběhu 12 dní) na schopnosti číst podle studijní technologie. Druhá skupina pokračovala ve svém normálním studiu. U žáků, kteří prošli kurzem čtení, vzrostla schopnost číst (v průměru o 1,29 roku), zatímco u žáků, kteří kurzem neprošli, se žádné změny ve schopnosti číst neprojevíly.

Zimbabwe

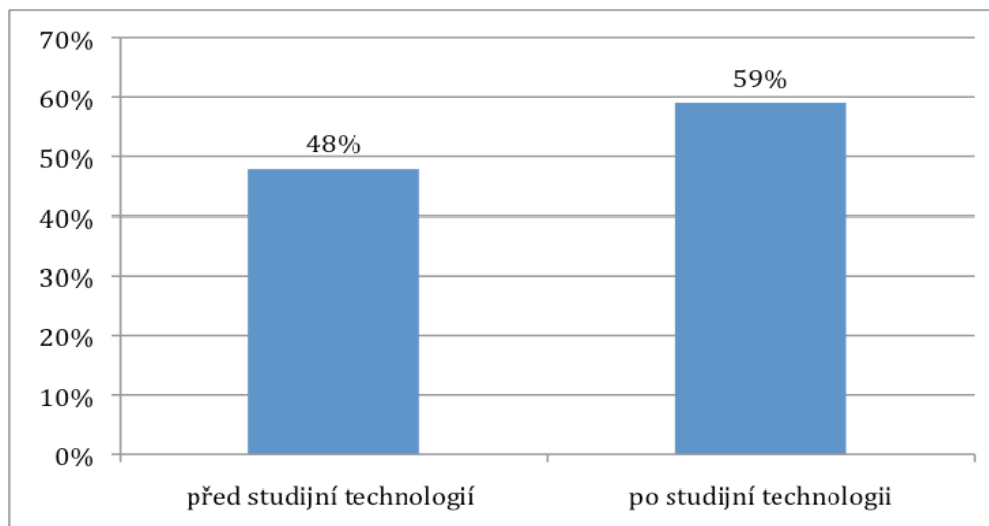
V Zimbabwe byl tréninkový program studijní technologie představen v roce 1994. Byl vlídně přijat vzdělávacími představiteli a brzy prokázal zásadní roli, jakou bude hrát při zvyšování kvality vzdělávání.

V polovině roku 2003 zástupci Applied Scholastics vyškolili 15 000 učitelů v jedenácti krajích, a tak dosáhli více než 600 000 dětí.

Na prvním obrázku je znázorněn vývoj v Midlands.

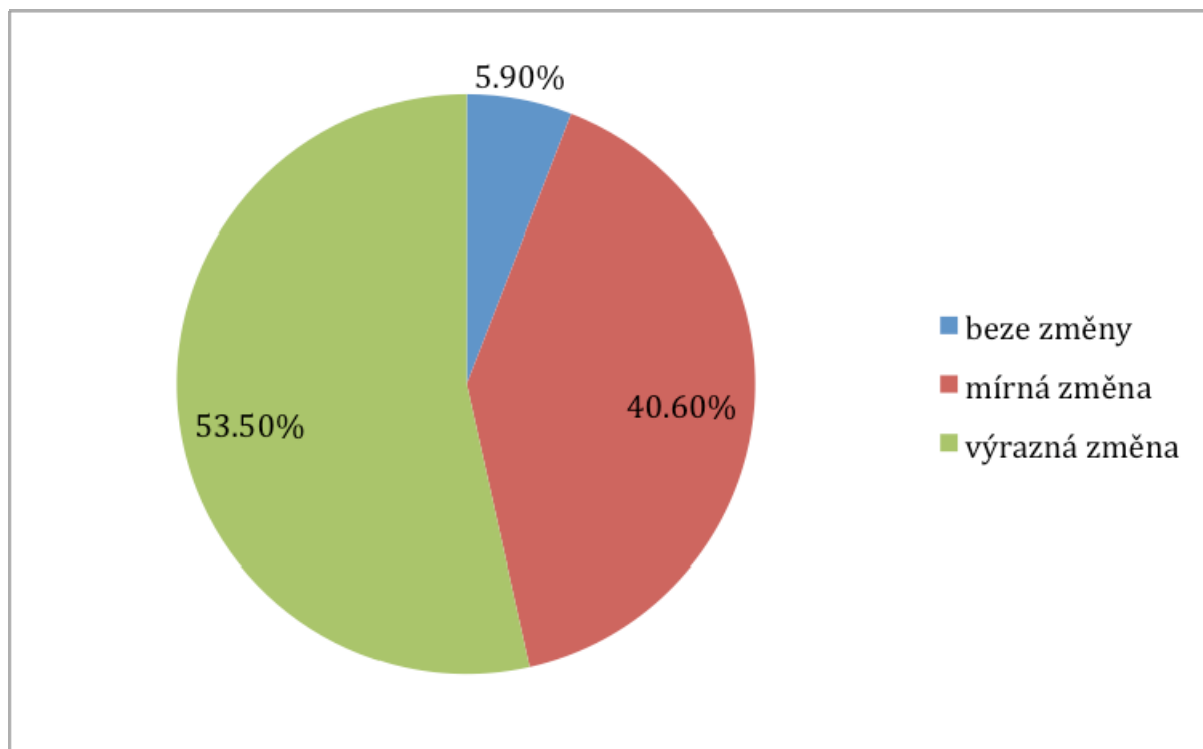
Midlands, Zimbabwe

Procento studentů, kteří složili zkoušky pro 7. ročník

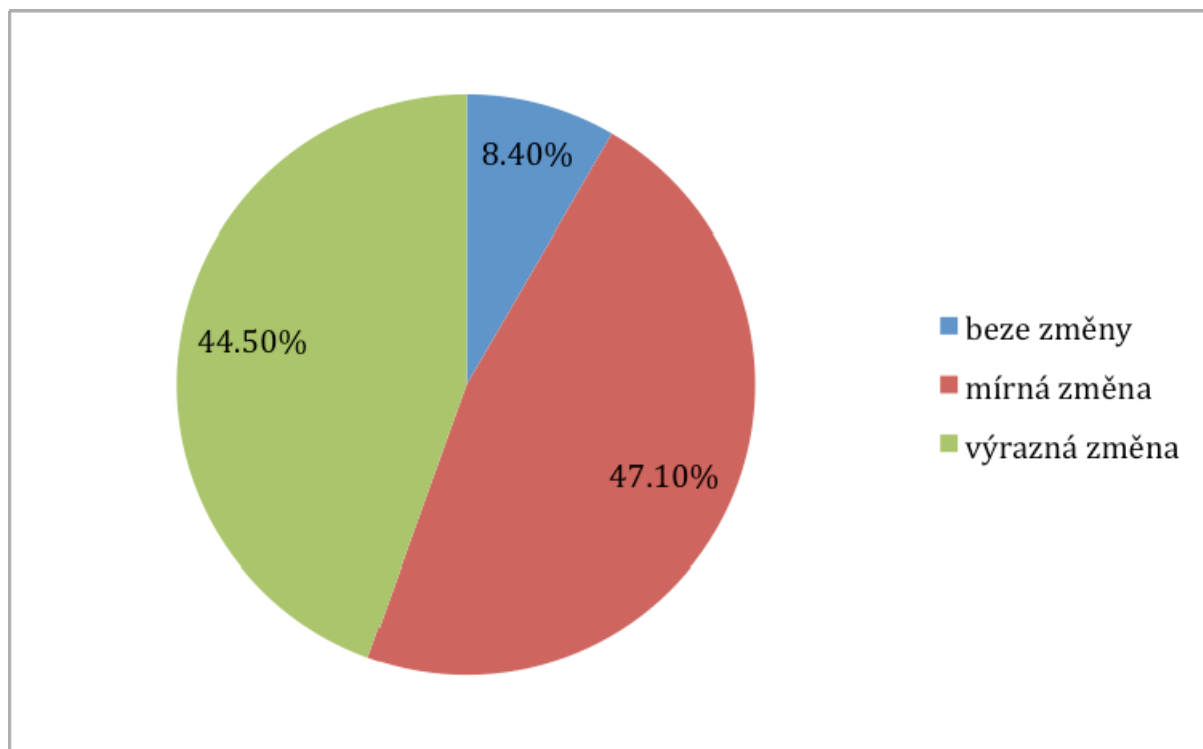

Zde jsou výsledky učitelů v Zimbabwe, kteří byli vyškoleni v kurzu Základní studijní příručka poté, co ji využili ve třídách.

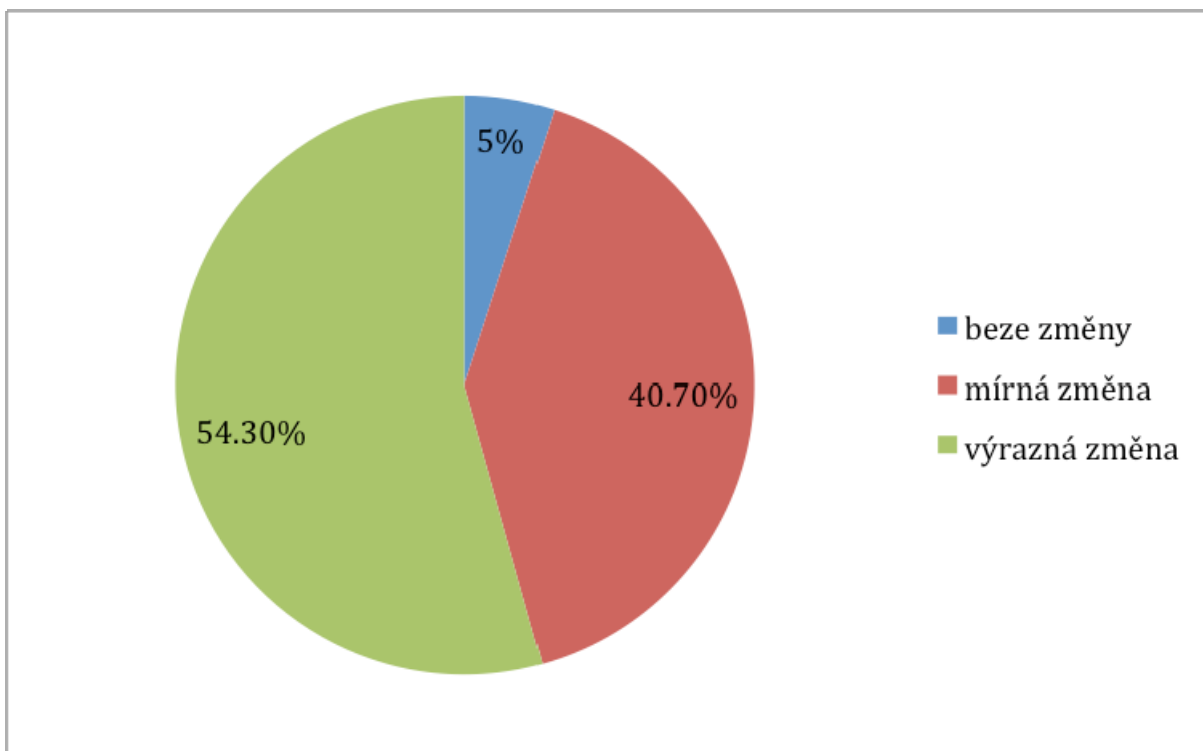
Gramotnost

Použití

Porozumění

Poznámky

(1) V *Applied Scholastics International*, St Louis 2004; v tomto ohledu odkazováno na množství odborníků z vysokých škol a univerzit, kteří garantují, že studijní technologie je důležitým přínosem dnešnímu novému pedagogickému myšlení. Studijní technologie je nyní také předmětem doktorantských tezí, např. Modenesi, Giuliana, *La comunicazione nell' organizzazione. I Ipensiero le ricerche e la tecnologia sviluppata da L. Ron Hubbard nel campo della formazione*, Università degli Studi Roma tre, Řím 1999.

(2) CAT, California Achievement Tests [kalifornské výkonnostní testy], jsou jedním z nejběžnějších testovacích prostředků na čtení používaných v USA. Tabulky odkazují na CAT, 5. vydání 1992. Informace ohledně CAT je možné získat od CTB/McGraw-Hill, 20 Ryan Ranch Road, MONTEREY, CA 939 40, USA.

Původce myšlenky

*Existují příčiny všech lidských utrpení
a existuje způsob k jejich ukončení,
jelikož všechno v tomto světě je
výsledkem rozsáhlé spolupráce příčin a podmínek
a vše mizí,
když jsou tyto příčiny a podmínky změněny nebo odstraněny.*
Buddha

Hubbard sám sebe nikdy nenazýval pedagogem v současném profesním významu. Na druhou stranu se stal současným ekvivalentem pedagoga starověkého Řecka, průvodcem vzdělávání pro potřeby každodenního světa. Hubbard je nejčastěji spojován s konceptem *scientologie*, slovem, které není obyčejnému člověku jasné. Hubbard toto slovo nevytvořil. Je odvozené od Komenského, který ho vytvořil z latinských slov *scientia*, znamenající *vědění, znalost, dovednost* a *logia* znamenající *učení*, a tedy učení, jak nabýt znalosti. Hubbard vlastně vysvětluje slovo *scientologie* jako *učení, jak získávat znalosti*. (1) Následující tabulka je založena na faktické definici scientologie stejně jako na Bloomově třídění. Benjamin Bloom (1913 – 1999) byl profesorem pedagogiky na University of Chicago. Tato tabulka je vypracována společně s vědeckými teoretiky spojenými s UNESCO.

Koncept scientologie zahrnuje		
A. vyučování o tom	1. <i>jak</i> získáváme znalosti	např. prostřednictvím konverzací, zkušeností, čtením, průzkumem, studijní technologií, cestováním
	2. <i>co</i> znalosti znamenají	denní souhra mezi <i>faktickými znalostmi</i> (znalosti v podobě informací), <i>odbornými znalostmi</i> (znalosti v podobě konání), <i>porozuměnými znalostmi</i> (znalosti v podobě utvářejících se názorů), <i>zaběhnutými znalostmi</i> (znalosti v podobě obeznámenosti a názoru), tj. = <i>osobní znalosti, dovednosti</i>

B. osobní znalosti, schopnost vnímat	1. to, co je faktická znalost	znalost, která buduje na základních faktech
	2. to, co je domnělá znalost	znalost, které chybí základní fakta

Vytvoření Hubbardovy studijní technologie bylo výsledkem jeho humanistického pohledu na život. Dalo by se říci, že se dá charakterizovat dvěma základními charakteristikami. L. Ron Hubbard byl analytik a experimentální badatel. Během jeho pobytu v jihovýchodní Asii na něj měl silný vliv buddhismus, jehož pohled na život a na svět je založen na neúprosné spojitosti mezi příčinou a efektem. A tak jakékoli provádění změn musí začít nalezením příčiny. Rozhodujícím zdrojem inspirace pro Hubbardovy experimentální kousky byla YMCA [Křesťanské sdružení mladých mužů]. Líčí, jak zažil empatii tohoto populárního hnutí k celému lidstvu, které dokázalo ze zlomených lidí udělat sociálně kompetentní občany. S těmito dojmy jako základem vytvořil Hubbard několik humanitárních programů. Právo všech lidí na *dobré* vzdělání tak, jak je prezentováno v této publikaci, je jedním z těchto programů. Hubbard, mající na srdci dobro všech lidí, zajistil, že mnoho plodů jeho výzkumu mohlo být využito v sekulárním světě bez jakýchkoli náboženských podtextů. Byla založena organizace Applied Scholastics, která má za takovýmto účelem propagovat a poskytovat tuto studijní metodu. (2)

Poznámky

(1) Viz název jedné ze základních knih Hubbardovy studijní technologie: *Učení jak se učit*.

(2) Je dobré zmínit, že tyto aspekty jsou založeny na projevu bývalého generálního tajemníka OSN ke všem vládám světa na zahájení 60. všeobecného shromáždění dne 12. září 2005. Viz Annan, Kofi, *in larger freedom. Towards Development, Security and Human Rights for all [Ve větší svobodu. Směrem k vývoji, bezpečnosti a lidským právům pro všechny]*, Organizace spojených národů, New York 2005.

Literatura

Knihy musí vycházet z vědy, ne věda vycházet z knih.

Francis Bacon

Applied Scholastics International St. Louis, Missouri, USA, je centrem Hubbardovy studijní technologie. Je zde mezinárodní sídlo učení a odsud je také distribuována její literatura. Pro jednoduchost je seznam literatury uvedený níže rozdělen do tří cílových skupin:

Pro učitele & instruktory

Introduction to the Study Technology [Úvod do studijní technologie] a *Basic Study Manual [Základní studijní příručka]*. Základní knihy o aplikované scholastice.

Teaching modern Phonics [Vyučování moderní fonetiky]. Jak naučit začátečníka číst.

Study Tools for Educators a Advanced Study Tools for Educators [Studijní nástroje pro vyučující a Pokročilé studijní nástroje pro vyučující]. Poskytují hloubkové porozumění technologii studia pro zefektivnění učení a vyučování jakéhokoli předmětu a pro zajištění toho, že studenti mohou používat to, co se naučili.

Fundamentals of Instruction a Advanced Fundamentals of Instruction [Základy vyučování a Pokročilé základy vyučování]. Vysvětlují metodu vedení třídy, která umožňuje individuálnější vyučování za účelem pomoci pokroku studentů. Učí, jak dostávat studenty skrz jejich bariéry ve studiu, jak dělat neustálé vyhodnocování a vykonávat efektivní studijní nápravy.

Communication Skills a Advanced Communication skills [Komunikační dovednosti a Pokročilé komunikační dovednosti]. Životně důležité nástroje ve vzorcích a úspěšných komunikačních cvičeních, které potřebuje každý učitel. Učení, jak prezentovat informaci způsobem, který zvyšuje porozumění a získává kooperaci a zapojení, jejichž výsledkem je efektivní vedení třídy.

How to write a checksheet [Jak napsat kontrolní list]. Metoda vyučování osnov vysoké úrovně flexibilními způsoby, jak bylo vysvětleno výše, aby se zajistilo, že každý student je připraven a může používat látku předmětu, což je v dnešních rozličných třídách rozhodující. Kontrolní listy jsou inovativním průlomem

v individualizování akademických předmětů a poskytují efektivní nástroj, jak posunout třídy z „univerzálního rozsahu, který je pro všechny“, na osobnější vyučování.

How to live and work with children [Jak žít a pracovat s dětmi]. Základní kniha.

Effective Learning [Efektivní učení]. Zde je obsažen pokročilý souhrn údajů o vzdělávání a je to rozhodující kurz o vzdělávání a studijní technologii pro profesionální i osobní využití. Zahrnuje sérii nahraných přednášek L. Rona Hubbarda o tom, jak se učit a studovat, o všeobecném předmětu vzdělávání a představuje jeho hlavní výzkum a objevy v této oblasti.

The Educator's Course [Kurz vyučujícího]. Kurz o základech filozofie vzdělávání pro učitele a ostatní.

Effective Teaching [Efektivní vyučování]. Tento materiál poskytuje vyučujícím dovednosti jak vyhodnocovat, diagnostikovat a napravovat bariéry studentů v porozumění předmětům. Poskytuje nástroje k tomu, aby studenti ve třídě správně a hladce postupovali ve svých studiích a zároveň byli schopni to, co se naučili, používat.

Pro rodiče

Learning how to learn [Učení jak se učit]. Toto je nezákladnější studijní kniha aplikované scholastiky, která uvádí malé děti do studijní technologie. Je také vhodným nástrojem, který může být použit jako počáteční výkový program pro učitele, doučující a rodiče v používání a zavádění aplikované scholastiky.

Conditions in life [Kondice v životě]. Tato kniha poskytuje znalosti a vyzkoušené strategie, které mohou být použity ke zlepšení stavů v jakékoli oblasti života. Učení základů etiky, morálky, ulehčení od prohrěšků, a jaké konkrétní kroky je třeba udělat. Mnoho praktických cvičení zajistí porozumění a schopnost používat tyto informace v životě.

How to live and work with children [Jak žít a pracovat s dětmi]. Viz výše.

Pro žáky a studenty

Učení jak se učit. Viz výše.

Study Skills for life [Studijní dovednosti pro život]. Tato kniha poskytuje komplexní vzdělání v aplikované scholastice. Dává studentům nástroje, aby mohli používat to, co se naučili v životě, a popisuje tři bariéry ve studiu a jak je překonávat.

How to use a dictionary [Jak používat slovník]. Tato kniha poskytuje studentům prostředky jak ze svého vzdělání získat co nejvíce. Studenti se učí vše od rychlého nalézání slov po porozumění symbolům ve slovnících. Otevírá to dveře těm, kteří by jinak nebyli schopni porozumět ani těm nejjednodušším termínům.

Grammar and Communication [Gramatika a komunikace]. Tato kniha používá jednoduchý text a jasná vysvětlení, aby poskytla studentům základy gramatiky a mluvené i psané komunikace. Její jednoduchost je klíčovou v předcházení až příliš častému odporu k tomuto předmětu u studentů. Pomáhá studentům objasnit gramatiku za účelem zlepšení schopnosti komunikovat.

Communication is Fun [Komunikace je zábava]. Tento kurz pomáhá dětem cítit se v životě sebejistě. Dítěti, které ví jak dobře komunikovat, je svět otevřen. Zahrnuje vše od překonávání stydlivosti a schopnosti komunikovat s kýmkoli až po zvládnání ostatních s porozuměním a dosažení plného porozumění.

Doslov

*Jestliže bych chtěl uspět ve vedení někoho k danému cíli,
musel bych nejdříve zjistit, kde je, a právě tam začít.*

*Ten, kdo není schopen toto dělat, klame sebe,
věří-li, že umí pomáhat ostatním.*

*Je pravdou, že pokud chci vyučovat, musím rozumět více než on,
ale ze všeho nejdříve musím rozumět tomu, čemu rozumí on.
Pokud toto nemohu udělat, je mi k ničemu, že mohu a znám více.*

*Ano, kdybych chtěl ukázat, kolik jsem toho schopen, bylo by to kvůli tomu,
že jsem domýšlivý a pyšný
a ve skutečnosti bych byl rád druhým obdivován, než abych mu pomáhal.
Veškeré přirozené vyučování začíná pokorou vůči tomu, koho budu vyučovat,
a tak musím rozumět tomu,
že vyučování není o dominanci, ale o pomoci.*

Nejsem-li schopen toto dělat, nejsem schopen pomoci nikomu.

Søren Kierkegaard

Proč byla tato kniha původně napsána? Osobní výpověď Bertila Perssona byla uvedena v prvním švédském a anglickém vydání této knihy.

V souvislosti s realizací „Projektu Botkyrka“ v letech 1993-1997 a dyslektické kampaně ve školním roce 1996/1997 ve Švédsku jsem navštívil mnoho škol, státních i soukromých. V několika státních školách mi připadalo, že je tam mnoho stejného, jako když jsem já sám chodil do školy v 50. letech. Podmínky vyučování udával učitel. Byl jsem úspěšný v předmětech, které jsem byl schopen studovat sám. I když pojem „induktivní“ tehdy v mé slovní zásobě neexistoval, zažil jsem, že pouze učení přizpůsobené mým podmínkám bylo úspěšné.

Během mých 40 let, kdy jsem působil jako učitel na všech stupních včetně univerzity a často v multikulturních prostředích, se mi vždy potvrdila má víra ve vzdělávání orientované na studenta. Podstata induktivních směrů pedagogiky podle Komenského, Pestalozziho, Deweyho, Montessori, Steinerja a Hubbarda byla v průběhu let zcela evidentní součástí mých pracovních dní a potěšením bez ohledu

na to, kdo byl původcem čeho. Byly mým zdrojem inspirace a hnací silou a splynuly do vlastního pedagogického způsobu vyučování, který byl neustále oživován při setkáních s novými studenty. V době, kdy se vyučování mnohým zdá jako „mučírna pro mozky“, já prohlašuji: „Klíč k efektivnímu vzdělávání se jmenuje induktivní pedagogika. Je to jediná cesta k úspěšnému i příjemnému studiu.“

Hlavním cílem vzdělávání je přinést vědomosti a dovednosti, které jsou potřebné pro budoucí život. To znamená, že škola musí být ostražitá vůči společenskému pokroku, a to vyžaduje neustálou pedagogickou obnovu. Každý prvek v tomto procesu, o kterém může student říci, že je pro něj ten nejlepší, musí být respektován a uznáván, namísto aby byl podezírán nebo zavrhován. Je nepříjemnou pravdou, že se Hubbardovi přisuzují pohledy a strategie, které ve skutečnosti pochází od fanatiků, tvůrců veřejného mínění se špatnými úmysly a komunikačních médií hladovějících po novinářských senzacích. Doufejme, že tato brožura může vytvořit k tomuto odstup. V souvislosti s historií myšlenek a dokumentací jsem zde udělal pokus zviditelnit Aplikovanou scholastiku takovou, jaká je a způsobem, jak ji vidí studenti – *klíč k efektivnímu vzdělávání*.

Autoři

Bertil Persson, ThD, FRSA je vysloužilým ředitelem. Přehled jeho zásluh se rozpíná do několika oblastí. Kromě toho, že byl ředitelem přibližně 30 let, byl také pedagogem dyslexie, vyslancem za mír při UNESCO (International Association of Educators for World Peace [Mezinárodní sdružení pedagogů za světový mír]; University for Peace [Univerzita pro mír]) a ECOSOC (Universal Peace Federation [Světová federace míru]), hymnologem, historikem církví a myšlenek, představujícím Skandinávii jazyk Ježíše (aramejský); konzultantem Skandinávie pro Církev blízkého východu, autorem knih o náboženství, vysvěceným knězem anglikánského společenství, expertem na náboženství švédské vlády a ve švédských i zahraničních organizacích; doktorem teologie.

Od 80. let používal studijní technologii založenou na dílech L. Rona Hubbarda, kromě jiného při uskutečňování průlomových pedagogických projektů.

Za svá úspěšná humanitární, pedagogická a nábožensko-historická díla a za svá díla, která psal jako vědecký autor, byl oceněn množstvím čestných doktorátů a vyznamenání. Jedním z nich je *Top 100 Educators [Top 100 vzdělavatelů] 2005 – 2008* udělené Cambridge Biographical Centre v Anglii. Základní obsah této knihy je založen na 40 letech výzkumu ve Švédsku a v zahraničí.

Prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc. ukončil své vysokoškolské studium v roce 1979 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v oborech germanistika – historie. V roce 1986 obhájil disertační práci. V letech 1981 - 1998 působil jako asistent, odborný asistent a posléze docent pro dějiny školství a srovnávací pedagogiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1996 se habilitoval s prací na téma *Činná škola v české reformně pedagogické praxi*. V letech 1998 – 2001 byl vedoucím Katedry pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Od roku 1996 působil zpočátku externě a od roku 1998 interně na Ústavu jazyků a humanitních studií Univerzity Pardubice. Profesorem byl jmenován v roce 2003 obhajobou vlastních prací na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. V letech 2001 - 2009 byl vedoucím Katedry věd o výchově a také proděkanem pro vnější vztahy Fakulty filozofické Univerzity Pardubice. V letech 2006 - 2009 pracoval též jako vyžádaný poradce ministra školství. Prof. Rýdl je autorem více než 200 původních vědeckých prací a více než 300 odborných statí doma i v zahraničí, kde často vystupuje na konferencích. Absolvoval řadu

dlouhodobých i krátkodobých studijních pobytů v zahraničí, např. v letech 1992 - 1994 pracoval na německých univerzitách jako stipendista Nadace Alexandra von Humboldt. Odborným zájmem prof. Rýdla jsou dějiny výchovy a vzdělávání, vývoj školství v zahraničí, školský management, v němž se soustředí na problematiku pojetí kvality a jejího hodnocení. Prof. Rýdl je členem řady mezinárodních a národních vědeckých a odborných společností, aktivně působil v oblasti neziskového sektoru jako lektor v rámci celoživotního vzdělávání pedagogů. Od 1. února 2010 zastává funkci prorektora pro vzdělávání a záležitosti studentů na Univerzitě Pardubice.

Andrea Macháčková je zakladatelkou Applied Scholastics v České republice a plně se od r. 1997 věnuje této oblasti. V rámci svého působení umožnila vznik řadě vzdělávacích aktivit Applied Scholastics v Čechách a na Slovensku čítajících dnes více než 40 zařízení. Mezi ně patří LITE anglická škola používající studijní technologii při výuce angličtiny u dospělých, školící centrum Applied Scholastics poskytující kurzy pro širokou veřejnost, studijní centra BASIC, která pomáhají dětem se studijními problémy (především se čtením a psáním) pomocí specializovaného individuálního doučování, a v neposlední řadě také první soukromá škola a školka BASIC v Brně, vyučující plně na principech studijní technologie L. Rona Hubbarda. A. Macháčková je uznávanou odbornicí na problematiku studijní technologie v Evropě i zámoří.

(Více informací na: www.lite.cz, www.basic.cz a www.skolabasic.cz)